

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566

จัดโดยสมาคมนักประชากรไทย

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566

27 เมษายน 2566

ณ โรงแรมแมนดารินกรุงเทพ

จัดโดย

สมาคมนักประชากรไทย

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566
จัดโดยสมาคมนักประชากรไทย

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566

27 เมษายน 2566

เมษายน 2566

จัดรูปเล่มโดย

ยศ อมรกิจวิทย์

บุศริน บางแก้ว

รุจิเรศ จันทรจิเรศรัศมี

นันทวัน กิจประยูร

วรรณวดี จันทรวิงโปง

สารบัญ

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566	1
กำหนดการประชุม	3
หัวข้อ “ประชากรกับการย้ายถิ่น”	8
ปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ	9
สถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง.....	11
การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในช่วง 1970-2020: กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา.....	13
ความเป็นชายขอบซ้ำซ้อนที่แรงงานข้ามชาติต้องเผชิญ และการต่อต้านขีดขึ้น: กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติในตลาดไท จังหวัดปทุมธานี	15
หัวข้อ “ประชากรและสุขภาพ”	17
ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติ และความคาดหวังต่อบริการยุติการตั้งครรภ์	18
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนรู้สึกกินเมาของวัยรุ่นไทย	20
ความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ	22
กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ตามโครงการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งระดับตำบลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4	24
หัวข้อ “การเจ็บป่วยและการตาย”	26
การศึกษารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) จังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ 2562	27
ทัศนคติต่อการอยู่ตัวคนเดียวและความกลัวต่อการเสียชีวิตตามลำพังของคนรุ่นใหม่ ในกรุงเทพมหานคร	29
ความขัดแย้งในครอบครัวและพฤติกรรมฆ่าตัวตายของเยาวชนกรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	31
ปัญหาการเชื่อมต่อข้อมูลและการติดตามสถานะทางสุขภาพของประชากรในระบบบริการสุขภาพ: กรณีศึกษาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิสำหรับโรคเบาหวานในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	33
หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความหลากหลายทางเพศ”	35
ความแตกต่างทางอคติทางเพศระหว่างชายและหญิงที่มีต่อชายรักชาย	36
การสำรวจทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับสิทธิความหลากหลายทางเพศของบุคลากรภาครัฐ เพื่อการพัฒนาชุดตัวชี้วัดความเสมอภาคและความหลากหลายทางเพศ (Gender Equality and Diversity Index – GEDI) ในหน่วยงานรัฐ	38

รูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย โดยการวิเคราะห์จากวรรณกรรมของประเทศไทยและต่างประเทศ	40
เพศภาวะกับแบบแผนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ กรณีแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ	42
หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความอยู่ดีมีสุข”	44
ความสุจริตกับรูปแบบการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังการผ่อนคลาย มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19	45
พลังแห่งความสุขของพริตตี้	47
หรือเพราะความยากจน: ความท้าทายในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัววัยรุ่น	49
บทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือ ภาคอีสานตอนล่าง	51
หัวข้อ “ประเด็นท้าทายทางประชากร”	53
ความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้เล็กน้อย: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	54
PHO-EN Model: กระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคม	56
การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่ทำงานในประเทศไทย	58
ช่องว่างของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอินเทอร์เน็ตของลูกจ้างแรงงานไทย	60

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566

หลักการและวัตถุประสงค์

นับเป็นเวลาห้าทศวรรษแล้วที่วิชาการด้านประชากรศาสตร์ในประเทศไทยได้ก้าวรุดหน้าไปอย่างมากและรวดเร็ว การศึกษาค้นคว้าวิจัยทางประชากรศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประชากรจำนวนมากได้ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ สำหรับการปรับแก้ปัญหาประชากรของประเทศในหลายๆ ด้านและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประชากร ของประเทศจำนวนหนึ่งยังช่วยเสริมความรู้ทางประชากรให้กว้างขวาง ทำให้เกิดความเข้าใจประชากรศาสตร์ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเข้าใจถึงความเกี่ยวเนื่องของประชากรศาสตร์กับสาขาวิชาอื่นๆ การเรียนการสอนในวิชาประชากรศาสตร์ ก็ได้รับความสนใจจากทุกระดับการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาซึ่งยังผลให้เกิดความใฝ่รู้และกระตุ้นให้เกิด การค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละปีจะมีรายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ตลอดจน ภาคนิพนธ์และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชากรศาสตร์ปรากฏอย่างมากมาย

สมาคมนักประชากรไทยเล็งเห็นว่าการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางประชากรศาสตร์ซึ่งดำเนินไปอย่างกว้างขวางนี้ น่าจะได้รับการหล่อหลอมรวมกันเพื่อสร้างสถานภาพความรู้ให้แก่นักวิชาการด้านประชากรศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์มากที่สุด ในฐานะที่เป็นจุดรวมของผู้ร่วมวิชาชีพซึ่งมีบทบาทในเรื่องนี้โดยตรง สมาคมนักประชากรไทยจึงได้จัดการประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติครั้งแรกขึ้นเมื่อวันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2530 และจัดต่อเนื่องประจำปีติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะให้การประชุมวิชาการแห่งชาตินี้เป็นจุดรวมของผู้ร่วมวิชาชีพประชากรศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ได้มีโอกาสทราบสถานภาพของความรู้และ ร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับประชากรของประเทศ

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติทุกครั้งที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จอย่างมาก และผู้ร่วมวิชาชีพได้ แสดงความปรารถนาตรงกันเป็นเอกฉันท์ว่าการประชุมวิชาการในลักษณะเช่นนี้ควรจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

วันที่และรูปแบบการจัดประชุม

วันพฤหัสบดีที่ 27 เมษายน 2566 ณ โรงแรมแมนดารินกรุงเทพ

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประกอบด้วยปาฐกถาพิเศษ การเสวนา การนำเสนอผลงานวิชาการและผลงานวิจัย การวิพากษ์ วิจารณ์ การอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

หัวข้อการประชุมวิชาการ

- ประชากรกับการย้ายถิ่น
- ประชากรและสุขภาพ
- การเจ็บป่วยและการตาย
- คุณภาพชีวิตประชากร: ความหลากหลายทางเพศ
- คุณภาพชีวิตประชากร: ความอยู่ดีมีสุข
- ประเด็นท้าทายทางประชากร

กำหนดการ
การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566
วันพฤหัสบดีที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2566
ณ โรงแรมแมนดารินกรุงเทพ (สามย่าน) ห้องแมนดาริน ซี
ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ

เวลา	รายการ
8.30–9.00 น.	ลงทะเบียน
9.00–9.15 น.	พิธีเปิด โดย รศ.ดร.วิราภรณ์ โปธิศิริ นายกสมาคมนักประชากรไทย
9.15–10.15 น.	ปาฐกถา มุขนิธิศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ หัวข้อ “ <i>Mortality and Prospective Longevity in Thailand</i> ” โดย Professor Sergei Scherbov, International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA), Austria พิธีกร: อ.ดร.ชฎาธาร โอบอธิศ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10.15–10.30 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.30–12.00 น.	เสวนาวิชาการ หัวข้อ “ ทำอะไรให้คนไทยอายุยืนยาวและสุขภาพดี ” 1. ศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล 2. แพทย์หญิงบุษกร โฉนารชุน ผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ 3. คุณภัทรพร เลี้ยววงศ์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 4. ดร.ประกาศิต กายะสิทธิ์ รองผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผู้ดำเนินรายการ: รศ.ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.15 น.	หัวข้อ “ ประชากรกับการย้ายถิ่น ” (ห้องแมนดาริน ซี) 1. ปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ /ณัฐวรรธ อุไรอำไพ 2. สถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง /กิตติพิชญ์ พรหมโคตร 3. การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในช่วง 1970-2020: กรณีศึกษา ประเทศสหรัฐอเมริกา /ภาณุ สุพัตกุล

เวลา	รายการ
	<p>4. ความเป็นชายขอบซ้ำซ้อนที่แรงงานข้ามชาติต้องเผชิญ และการต่อต้านชัดเจน: กรณีศึกษา แรงงานข้ามชาติในตลาดไท จังหวัดปทุมธานี /ณัฐชนพงศ์ เขียวรวงศ์</p> <p>ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: รศ.ดร.รัตติยา ภูละออ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: รศ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล</p>
	<p>หัวข้อ “ประชากรและสุขภาพ” (ห้องรสสุคนธ์)</p> <p>1. ความรู้ การรับรู้ ทักษะ และความคาดหวังต่อบริการยุติการตั้งครรภ์ /ศนิกานต์ รศมนตรี</p> <p>2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนรู้สึกมึนเมาของวัยรุ่นไทย /ธนวิษญู ว่องไวยิ่งเจริญ</p> <p>3. ความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ /อรธกร สมแวง</p> <p>4. กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกตามโครงการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งระดับตำบลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 /ภัทรพร บุตรดี</p> <p>ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: รศ.ดร.อัลญาน์ สมุห์เสนาโต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี</p> <p>ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: ศ.ดร.ดุष्ฎิ อายุวัฒน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น</p>
	<p>หัวข้อ “การเจ็บป่วยและการตาย” (ห้องกระแสด)</p> <p>1. การศึกษารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) จังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ 2562 /นงลักษณ์ ทองโต</p> <p>2. ทักษะการติดต่ออยู่ตัวคนเดียวและความกลัวต่อการเสียชีวิตตามลำพังของคนรุ่นใหม่ ในกรุงเทพมหานคร /ฐิตินันท์ ฉนวนิล</p> <p>3. ความขัดแย้งในครอบครัวและพฤติกรรมฆ่าตัวตายของเยาวชนกรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร /พงษ์ศักดิ์ สกุลทักษิณ</p> <p>4. ปัญหาการเชื่อมต่อข้อมูลและการติดตามสถานะทางสุขภาพของประชากรในระบบบริการสุขภาพ: กรณีศึกษาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิสำหรับโรคเบาหวานในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร /ธนาคม วงษ์บุญธรรม</p> <p>ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: รศ.ดร.ศุทธิตา ชนวนวัน สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล</p> <p>ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: ศ.ดร.ป๋องปอนด์ รักอำนวยกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
14.15–14.30 น.	รับประทานอาหารว่าง

เวลา	รายการ
14.30–15.45 น.	<p>หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความหลากหลายทางเพศ” (ห้องแมนดาริน ซี)</p> <ol style="list-style-type: none"> รูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย โดยการวิเคราะห์จากวรรณกรรมของประเทศไทยและต่างประเทศ / ปวิณ วรยศสังข์ เพศภาวะกับแบบแผนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ กรณีแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ / สุวิมล คำน้อย ความแตกต่างทางอคติทางเพศระหว่างชายและหญิงที่มีต่อชายรักชาย / พิชานนท์ ชูแสง การสำรวจทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับสิทธิความหลากหลายทางเพศของบุคลากรภาครัฐ เพื่อการพัฒนาชุดตัวชี้วัดความเสมอภาคและความหลากหลายทางเพศ (Gender Equality and Diversity Index – GEDI) ในหน่วยงานรัฐ / ชีรา ทองกระจาย <p>ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: อ.ดร.อรพรรณ ประสิทธิ์ศิริผล วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: ผศ.ดร.อุษณีย์ พึ่งปาน วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
	<p>หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความอยู่ดีมีสุข” (ห้องรสสุคนธ์)</p> <ol style="list-style-type: none"> ความสุกับรูปแบบการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 / ธราดล กาศย์แก้ว พลังแห่งความสุขของพริตตี้ / ปิยะวัฒน์ เจริญศักดิ์ หรือเพราะความยากจน: ความท้าทายในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ของครอบครัววัยรุ่น / ศิศพลวั หารี บทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือ ภาคอีสานตอนล่าง / ศุทธิณี ปริญา <p>ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: รศ.ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล</p> <p>ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: ศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
	<p>หัวข้อ “ประเด็นท้าทายทางประชากร” (ห้องการะเกด)</p> <ol style="list-style-type: none"> ความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / ธนพร เกิดแก้ว PHO-EN Model: กระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคม / สร้อยบุญ ทรายทอง การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่มาทำงานในประเทศไทย / ภััสสร มิ่งไธสง ช่องว่างของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอินเทอร์เน็ตของลูกจ้างแรงงานไทย / กุลชาติ ประทุมชัย

เวลา	รายการ
	ผู้ดำเนินรายการและตัดสินบทความ: อ.ดร.นพวรรณ พจน์พิศุทธิพงศ์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิพากษ์และตัดสินบทความ: รศ.ดร.อารี จำปากลาย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
15.45–16.30 น.	ประชุมสามัญประจำปีของสมาคม พิธีมอบรางวัลผู้นำเสนอผลงานดีเด่น
16.30–16.45 น.	ปิดการประชุม โดย รศ.ดร.วิราภรณ์ โพธิศิริ นายกสมาคมนักประชากรไทย

ผู้ดำเนินรายการตลอดงาน

ดร.ชลธิชา อัสวนิรันดร วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ฐิตินันท์ ผิวนิล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

ABSTRACT

หัวข้อ “ประชากรกับการย้ายถิ่น”

- ปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ
- สถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง
- การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในช่วง 1970-2020: กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา
- ความเป็นชายขอบซ้ำซ้อนที่แรงงานข้ามชาติต้องเผชิญ และการต่อต้านชัดเจน: กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติในตลาดไท จังหวัดปทุมธานี

ปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ

ณัฐวรรณ คุไรอำไพ¹ ดุษฎี อายุวัฒน์² และอารี จำปากลาง³

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีหน่วยการวิเคราะห์ระดับปัจเจก กลุ่มตัวอย่าง คือ แรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับจากการไปทำงานต่างประเทศ ที่มีประสบการณ์การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศมากกว่า 1 ปี และย้ายถิ่นกลับมาอยู่ในภาคอีสานมากกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 7 ปี จำนวน 500 คน ตามขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมต่อการวิเคราะห์หลายตัวแปร เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เมื่อเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2565 ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.913 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติถดถอยพหุคูณ

ผลวิจัยพบว่า แรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับจากการไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นชาย อยู่ในช่วงวัย Gen X (อายุ 41-56 ปี) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศมากกว่า 1 ครั้ง โดยในครั้งล่าสุดส่วนใหญ่ย้ายถิ่น 4-6 ปี ทำงานภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 62.4 มากกว่าครึ่งหนึ่งย้ายถิ่นแบบถูกกฎหมาย และราวร้อยละ 70.0 มีคนในครัวเรือนที่เคยย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศมาก่อน อีกทั้งแรงงานย้ายถิ่นกลับมากกว่าครึ่งหนึ่งมีความเข้าใจเรื่องสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศในระดับสูง เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ พบว่า แรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับมากกว่า 2 ใน 3 มีทัศนคติเชิงบวกและค่อนข้างบวกต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ สำหรับปัจจัยกำหนดทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ ได้แก่ เพศชาย จำนวนปีที่ศึกษา วิธีการย้ายถิ่นแบบถูกกฎหมาย ลักษณะงานในถิ่นปลายทางเป็นงานอุตสาหกรรม จำนวนปีที่ย้ายถิ่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ย้ายถิ่นมาก่อน และความเข้าใจเรื่องสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ โดยตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดร่วมกันอธิบายการผันแปรของทัศนคติต่อการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศได้ ร้อยละ 47.6 ($R^2=0.476$)

คำสำคัญ: ทัศนคติต่อการย้ายถิ่น การย้ายถิ่นไปต่างประเทศ แรงงานย้ายถิ่นกลับ

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับทุนสนับสนุนจาก โครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) รุ่นที่ 22 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

² ศาสตราจารย์ ศูนย์บริการแรงงานและการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ กลุ่มวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ รองศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Factors Determining Attitudes Toward Migration to Work Abroad of Isan Return Migrants

Abstract

This article focuses on factors determining the attitudes toward migration to work abroad of Isan return migrants. The quantitative methodology was used, with the analytical unit at the individual level. The sample included 500 international return migrants in the Northeast of Thailand, for those who had worked abroad for more than 1 year and, at the time of the study, had returned to stay at the place of origin for over 6 months but not over 7 years. Data were collected in Chaiyaphum Province, Northeast Thailand, from January to February 2022, using an interview schedule validated by experts with a reliability of 0.913. Descriptive statistics and multiple regression analyses were conducted.

The results showed that most of the Isan return migrants were male, 38.8% were Gen X (41–56 years old), more than half of them completed secondary education, and many had migrated to work abroad more than once. The last migration abroad of the majority was for a period of 4-6 years. Most migrated legally, and about 70.0 percent of return migrants have people in their households who have migrated to work abroad before. Moreover, more than half of return migrants have a high level of understanding of rights related to migration to work abroad. As for the attitudes toward migration to work abroad, it was found that more than two-thirds of Isan return migrants had a positive and quite positive attitude towards migration to work abroad. The factors determining attitudes toward migration to work abroad of Isan return migrants were: male, years of study, legal migration method, type of employment in the destination country being industry, years of migration, number of previous migrant household members, and understanding of rights related to migration to work abroad. All of the independent variables could explain the variation in the attitude towards migration to work abroad at 47.6% ($R^2=0.476$).

Keywords: attitudes toward migration, migration to work abroad, return migrants

สถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง

กิตติพิชญ์ พรหมโคตร¹ และดุชนฎี อายุวัฒน์²

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาสถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทาง มีหน่วยการวิเคราะห์ระดับปัจเจก กลุ่มตัวอย่าง คือ แรงงานหญิงอีสานที่ย้ายถิ่นไปทำงานในพื้นที่ภาคกลาง จำนวน 1,713 คน จากข้อมูลitudinal survey ระดับย่อยโครงการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ซึ่งเก็บข้อมูลเมื่อเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า แรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในวัย Gen Y (24-41 ปี) และ Gen X (42-56 ปี) สมรสแล้วร้อยละ 71.3 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 29.4 และ 23.2 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งหนึ่งย้ายถิ่นไปทำงานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และอยู่อาศัยในเขตเมือง และมากกว่าร้อยละ 60.0 อาศัยอยู่ในถิ่นปลายทางมากกว่า 15 ปี อีกทั้งแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นร้อยละ 72.9 ทำงานในทักษะระดับ 2 ตามมาตรฐานสากลการจัดประเภทอาชีพ ได้แก่ เสมียน พนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง ช่างฝีมือ และผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบและรองลงมา คือ ทักษะระดับ 1 คือ ผู้ปฏิบัติงานอาชีพพื้นฐานร้อยละ 17.6 และพบว่า ช่วงวัย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา พื้นที่ปลายทาง และระยะเวลาการอยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการทำงานของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นในถิ่นปลายทางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่นที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่ทำงานในทักษะระดับที่ 4 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้จัดการ ข้าราชการและผู้บริหารนิติกฎหมาย แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อสถานภาพการทำงานในทักษะระดับสูงของแรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่น

คำสำคัญ: สถานภาพการทำงาน แบบแผนการย้ายถิ่น การย้ายถิ่นในประเทศ แรงงานหญิงอีสานย้ายถิ่น

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ศาสตราจารย์ ศูนย์บริการแรงงานและการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ กลุ่มวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Work Status of Isan Female Migrants at Place of Destination

Abstract

This article aims to study the work status of Isan female migrants who have migrated to place of destination and the factors related to the work status of Isan female migrants who have migrated to place of destination. The analysis was conducted at the micro level, and the sample group consisted of Isan female migrants who migrated to work in the central region of Thailand, totaling 1,713 people. The data was obtained from the microdata in the migration survey project by the National Statistical Office in 2019, which collected data from October to December 2019. The data were analyzed using descriptive statistics and the Chi-squared test.

The research found that most of the Isan female migrants were in the age groups of Generation Y (24–41 years old) and Generation X (42–56 years old), with 71.3% having married, completed primary-level and lower secondary-level by 29.4% and 23.2% respectively, more than half of the female migrants have settled in Bangkok and the Metropolitan Region. Over 60% lived in a place of destination for more than 15 years. Additionally, 72.9% of Isan female migrants work in skill level 2 occupations according to the International Standard Classification of Occupations, which include salespersons, service workers, skilled agricultural, forestry, fishery workers, craftsmen, related trades workers, machine operators and assemblers, and elementary occupations. Only 17.6% of Isan female migrants work in skill level 1 occupations, such as simple manual work. In addition, age, marital status, education level, place of destination, and length of residence were found to be significantly related to the work status of Isan female migrants, with statistical significance at the 0.01 level. It was also found that most of the Isan female migrants with a bachelor's degree or higher work in skill level 4 occupations, including professionals, managers, government officials, and legal professionals, indicating the significant importance of education level to the occupational status of Isan female migrants.

Keywords: work status, migration patterns, internal migration, Isan female migrants

การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในช่วง 1970-2020: กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาณุ สุพัตกุล¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางประชากรของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ย้ายถิ่นเข้าระหว่างปี ค.ศ. 1970 ถึง 2020 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ชุดข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Dataset) จาก American Community Survey (ACS) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ถึง 2020 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดกรองข้อมูลกลุ่มตัวอย่างดังนี้ 1) เป็นผู้ย้ายถิ่นชาวไทยที่เกิดในประเทศไทย 2) ย้ายถิ่นไปอยู่อาศัยในประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี ค.ศ. 1970 ถึง 2020 และ 3) ไม่มีบิดาหรือมารดาเป็นชาวอเมริกันซึ่งจัดเป็นพลเมืองอเมริกันโดยสายเลือด หลังจากการคัดกรองข้อมูลเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19,460 คน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและการวิเคราะห์ตารางไขว้ นำเสนอผลการวิจัยด้วยการบรรยายประกอบตาราง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระหว่างปี ค.ศ. 2000-2009 เป็นช่วงเวลาที่คนไทยย้ายถิ่นมาอยู่ในสหรัฐอเมริกามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาอื่น (ร้อยละ 26.8) ซึ่งคาดว่าเป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 1997 รองลงมาคือระหว่างปี ค.ศ. 1970-1979 ซึ่งคาดว่าเป็นผลสืบเนื่องจากการประกาศใช้กฎหมาย Immigration and Nationality Act 1965 โดยกลุ่มอายุที่มีการย้ายถิ่นสูงสุดคือ 20-39 ปี โดยระหว่างปี ค.ศ. 2010-2020 เป็นช่วงเวลาที่ผู้ย้ายถิ่นสูงวัยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาอื่นๆ โดยคนไทยย้ายถิ่นที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปมีถึงร้อยละ 4.3 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงปีอื่นในอดีตที่มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 1.6

2) ค่ามัธยฐานรายได้ต่อคนต่อปีของผู้ย้ายถิ่นชาวไทยที่เข้าไปในยุคหลังลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ย้ายถิ่นที่เข้าไปอยู่ในสหรัฐอเมริกา ก่อนสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ที่สูงขึ้น

3) ผู้ย้ายถิ่นเพศหญิงมีสัดส่วนมากกว่าเพศชายทุกปี และในกลุ่มผู้ที่สมรสแล้วสมรสกับคนผิวขาวมากกว่าร้อยละ 50

คำสำคัญ: คนไทยในสหรัฐอเมริกา การย้ายถิ่นข้ามชาติ ผู้ย้ายถิ่นชาวไทย

¹ อาจารย์ กลุ่มวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Changes in Characteristics of Thai Immigrants during 1970-2020: The Case Study in the United States

Abstract

This research article examines the changes in the demographic characteristics of Thai immigrants in the United States from 1970 to 2020. The research employed a quantitative method with an individual level of analysis. The data used was from the secondary dataset from American Community Survey (ACS) from 2000 to 2020. To obtain data relevant to the purpose of this study, the researcher specified inclusion criteria as: 1) the cases must be Thai immigrants born in Thailand, 2) the cases must have immigrated to the U.S. between 1970 to 2020, and 3) the cases must not have either an American father or mother, which would make them American citizens by birth. After applying the inclusion criteria, the final sample size was 19,460. The data analysis involved descriptive statistics and cross-tabulation, with the findings presented using tables accompanied by descriptive analysis.

The findings reveal that: 1) the highest rate of Thai immigrants to the U.S. occurred during the period 2000-2009, constituting 26.8% of the total, likely attributable to the financial crisis of 1997. Additionally, the second-highest period was from 1970 to 1979, which coincides with the start of the Immigration and Nationality Act of 1965, encouraging greater immigration. The 20-39 age group exhibited the highest rate of immigration. From 2010 to 2020, elderly Thai immigrants exhibited the highest rates of immigration compared to other periods, with Thai immigrants over 60 years old accounting for 4.3% of the total sample, while in other periods, elderly immigrants did not exceed 1.6%. 2) The median income has decreased when comparing between those who arrived earlier and those who arrived later, indicating greater income inequality. 3) Female Thai immigrants outnumbered male counterparts in each year, and more than 50 percent of the married female Thai immigrants had a white spouse.

Keywords: Thais in America, international migration, Thai immigrants

ความเป็นชายขอบซ้ำซ้อนที่แรงงานข้ามชาติต้องเผชิญ และการต่อต้านขัดขืน: กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติในตลาดไท จังหวัดปทุมธานี

ณัฐชนพงศ์ เขียววรรณ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีความสนใจในการศึกษาแรงงานข้ามชาติที่ต้องเผชิญการถูกยึดเยียดสถานะชายขอบอย่างซ้ำแล้วซ้ำเล่า และความพยายามของพวกเขาในการต่อต้านขัดขืนสถานะดังกล่าว เพื่อปลดแอกตัวเองออกจากความเป็นคนชายขอบ ผ่านการใช้แนวคิดสถานะชายขอบ (Marginality) และแนวคิดการต่อต้านขัดขืน (Resistance) มาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้สถานะชายขอบที่แรงงานข้ามชาติต้องพบเจอประกอบด้วย ความยากจนของพวกเขาจากประเทศต้นทาง แต่เมื่อพวกเขาสามารถหาวิธีต่อต้านขัดขืนสถานะดังกล่าวผ่านการตัดสินใจหลบหนีเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายในประเทศไทย จนสามารถพาตัวเองออกจากสถานะความยากจนและเข้าสู่ระบบการทำงานอย่างถูกกฎหมายได้ พวกเขาก็ต้องพบเจอสถานะชายขอบรูปแบบใหม่ที่เข้ามาแทนที่สถานะเดิมจากการทำงานโดยไร้สวัสดิการรองรับอยู่ดี บทความชิ้นนี้จะนำแต่ละประเด็นข้างต้นมาอธิบายและขยายความในสามหัวข้อหลัก ได้แก่ (1) จุดเริ่มต้นสถานะชายขอบ: ความยากจนแร้นแค้นของแรงงานข้ามชาติในประเทศต้นทาง (2) การต่อต้านขัดขืนความยากจน: การตัดสินใจเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายในประเทศไทย (3) สถานะชายขอบระลอกสอง: การทำงานที่ไร้สวัสดิการรองรับ หลังจากได้รับสิทธิทำงานอย่างถูกกฎหมาย

คำสำคัญ: แรงงานข้ามชาติ ความเป็นชายขอบซ้ำซ้อน การต่อต้านขัดขืน

¹ นักศึกษาหลักสูตรสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

The Multiple Marginalities Faced by Migrant Workers and Their Resistance: A Case Study of Migrant Workers in Talaad Thai, Pathum Thani

Abstract

This paper aims to study migrant workers who faced repeated marginalization and the effort to emancipate themselves from being marginal people, using the concept of Marginality and Resistance to analyze the situation. The marginality that migrant workers have to face includes poverty in their countries of origin, which they had found a means to resist the condition by fleeing to Thailand, becoming illegal workers, and managing to bring themselves out of poverty and get into the legal employment system. However, they still encounter a new form of marginality that comes to replace the previous one, which derives from working without social welfare provision. This paper covers three main topics, including (1) the origin of marginality: the poverty of migrant workers while living in their countries of origin, (2) the resistance against poverty: the decision to migrate to Thailand as illegal workers, and (3) the second-wave marginality: working without social welfare after being granted the right to work legally.

Keywords: migrant workers, multiple marginalities, resistance

หัวข้อ “ประชากรและสุขภาพ”

- ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิด และความคาดหวังต่อบริการยุติการตั้งครรภ์
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จรรยาบรรณของวัยรุ่นไทย
- ความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ
- กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกตามโครงการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งระดับตำบลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติ และความคาดหวังต่อบริการยุติการตั้งครรภ์

ศนีกันต์ รศมนตรี¹ วารุณี ตั้งศิริ² ดุสิตา พึ่งสำราญ³

บทคัดย่อ

การศึกษาความรู้ การรับรู้ ทัศนคติ และความคาดหวังต่อบริการยุติการตั้งครรภ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึก มีกลุ่มตัวอย่าง 40 คนที่เป็นผู้ใช้บริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยในทุกภูมิภาค เก็บข้อมูลช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2565 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการและขอคำยินยอมในการเข้าร่วมการศึกษา โดยมีการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลตามแนวทางจริยธรรมการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่ผู้หญิงต้องการรู้เกี่ยวกับบริการยุติการตั้งครรภ์ คือ หน่วยบริการที่ยุติการตั้งครรภ์ในอายุครรภ์ของตนเองได้ วิธีการที่ใช้ บริการที่ถูกต้องเหมาะสม และรายละเอียดเงื่อนไข ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่เชื่อว่า การยุติการตั้งครรภ์เป็นทางเลือกสำหรับคนที่ท้องเมื่อไม่พร้อม เป็นบริการที่จำเป็นสำหรับผู้หญิง ด้านความคาดหวัง ผู้หญิงคาดหวังให้เป็นบริการที่ถูกต้องเหมาะสม รักษาความลับความเป็นส่วนตัว มีทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ และบริการได้ในอายุครรภ์ในขณะนั้นของตนเอง สถานที่เข้าถึงง่าย ไม่ไกล มีค่าใช้จ่ายเหมาะสมและสามารถจ่ายได้ มีการให้คำปรึกษาก่อนมาใช้บริการที่เป็นแรงจูงใจให้เลือกมาใช้บริการที่หน่วยบริการ ทั้งในรูปแบบของสายด่วนให้คำปรึกษาและข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และมีบริการอื่นๆ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมซ้ำ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการให้ครบถ้วนรอบด้าน ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ถูกต้องเหมาะสม สิทธิประโยชน์ที่ครอบคลุมโดยหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และควรจัดให้เป็นบริการที่เข้าถึงได้โดยผู้หญิงทุกคนที่ตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมและต้องการยุติการตั้งครรภ์

คำสำคัญ: ยุติการตั้งครรภ์ ท้องเมื่อไม่พร้อม

¹ MBA สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (สวท) ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

² BNS สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (สวท) ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

³ PhD (Demography) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Knowledge, Perceptions, Attitudes, and Expectations Toward Abortion Services

Abstract

This study of knowledge, perceptions, attitudes, and expectations for abortion services is a qualitative research study. Data were collected during January to March 2022 by in-depth interview with a sample of 40 clients who received safe abortion in the four regions of Thailand. All participants voluntarily agreed to participate in the study, and the researchers have kept all personal information confidential. The protocol for the research was approved by Ethical Review Board of the Institute for Population and Social Research, Mahidol University. This study found that this sample of clients wanted to know in advance what clinic could perform abortion for their given gestational age, the methods of abortion, whether the procedure was legal, and what any conditions might be. The respondents believed that abortion should be one of the options for women with an unwanted pregnancy. The respondents were most concerned that abortion would be legal, private, and confidential. This sample of women wanted to have a variety of abortion care options, and it could be performed their given gestational age. They preferred a clinic that is easy to access, not too far from home, and with an affordable fee schedule. The respondents were appreciative of having pre- and post-abortion counseling, and that is another factor that led them to choose this clinic for the procedure. They recognized the value of being able to have counseling through a hotline service and to obtain more detailed information on the clinic's website and to provide other services that help avoid having a repeat abortion. This study points to the importance of providing comprehensive information. There should be more public information dissemination about legal abortion, and benefits covered by Thailand Universal Health Coverage. Abortion services should be accessible to all women in need.

Keywords: abortion, unwanted pregnancy

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จรรยาสุกมีนเมาของวัยรุ่นไทย

ธนวิษณุ ว่องไว้งเจริญ¹

บทคัดย่อ

การตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในวัยรุ่นไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงโดยเฉพาะการตีพิมพ์จรรยาสุกมีนเมา ผลของการตีพิมพ์จรรยาสุกมีนเมาจะทำให้ผู้ตีพิมพ์ไม่สามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้และอาจส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เช่น อุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ หรือการสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น การรู้ถึงพฤติกรรมกรรมการตีพิมพ์แอลกอฮอล์ที่เปลี่ยนไปของวัยรุ่นจะช่วยเตรียมพร้อมและรับมือปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น อายุ 15-24 ปี และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จรรยาสุกมีนเมาของวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการตีพิมพ์สุรา ปี พ.ศ. 2560 ซึ่งจัดเก็บโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี และเป็นผู้ที่เคยตีพิมพ์สุราและเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมาจรรยาสุกมีนเมา จำนวนทั้งสิ้น 2,165 คน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบทวิ (Binary Logistic Regression) ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์จรรยาสุกมีนเมา

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์จรรยาสุกมีนเมาของวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ อายุเมื่อเริ่มตีพิมพ์สุรา สถานที่ในการตีพิมพ์ และประเภทของสุราที่ตีพิมพ์ นอกจากนี้ ยังพบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในการศึกษานี้ สามารถร่วมกันอธิบายการแปรผันของการตีพิมพ์สุราของวัยรุ่นจรรยาสุกมีนเมาได้ร้อยละ 14.2 (Nagelkerke R² = 0.142) โดยสรุป ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า เพศ อายุ อายุเมื่อเริ่มตีพิมพ์สุรา สถานที่ในการตีพิมพ์สุรา และประเภทของเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์จรรยาสุกมีนเมาของวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและหาแนวทางป้องกันการตีพิมพ์สุราของวัยรุ่นจรรยาสุกมีนเมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: วัยรุ่น ตีพิมพ์จรรยาสุกมีนเมา เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

¹ นักศึกษาปริญญาโท สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Determinants of Being a Heavy Drinker among Thai Adolescents

Abstract

Alcohol consumption among Thai adolescents tends to increase and intensify, especially by drinking until they feel intoxicated. The consequences of intoxication are the inability of the drinker to control his actions and can affect society as a whole, such as drunk driving accidents or creating trouble for others. Knowing about the changes in your teen's alcohol consumption habits can help you prepare for and cope more effectively. The objectives of this study were (1) to study alcohol-drinking behavior among adolescents aged 15-24 years and (2) to study factors related to drinking alcohol to feel intoxicated by adolescents aged 15 - 24 years old.

This study used secondary data from the 2017 Smoking and Drinking Behavior Survey collected by the National Statistical Office. The subjects used in this study consisted of subjects aged between 15-24 years old and those who had consumed alcohol and alcoholic beverages in the past 12 months until becoming intoxicated. A total of 2,165 people, used binary logistic regression analysis to study factors related to intoxication.

The results of the study revealed the factors associated with drinking alcohol to feel drunk among adolescents aged 15-24 years old.

Statistically significant were gender and age when starting to drink alcohol, the place to drink, and the type of liquor drunk. In addition, all independent variables in this study could altogether explain the variation in adolescents' alcohol consumption leading to feeling intoxicated at 14.2% (Nagelkerke $R^2 = 0.142$). The place to drink and type of alcoholic beverage was associated with drinking to the point of intoxication among adolescents aged 15-24 years old.

Therefore, it is important information that can be used as a guideline for the government and related agencies to promote and find effective ways to prevent the use of alcohol by adolescents until they feel intoxicated.

Keywords: teenagers, drunkenness, alcoholic beverages

ความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ¹

อรรถกร สมแวง² ดุสิตา พึ่งสำราญ³ สุรียพร พันพืง⁴ อัญญาณ์ สมุห์เสณีโต⁵

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากข้อมูลทุติยภูมิ จากโครงการสำรวจออนไลน์ในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในประเทศไทยเกี่ยวกับประเด็นสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพ เก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 454 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า อาชีพและการเปิดเผยตัวตนมีอิทธิพลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไป โดยคะแนนเฉลี่ยความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปของผู้มีความหลากหลายทางเพศเท่ากับ 41.9 จากคะแนนเต็ม 50.0 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไป พบว่า ผู้ที่ทำงานเอกชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปน้อยกว่าผู้ที่เป็นนักศึกษา ($\beta = -2.804, p < .05$) และผู้ที่ทำงานในอาชีพอื่นๆ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปน้อยกว่าผู้ที่เป็นนักศึกษา ($\beta = -2.467, p < .05$) นอกจากนี้พบว่า ผู้ที่เปิดเผยตัวตนว่าตนเองเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศต่อหัวหน้างาน มีความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปมากกว่าผู้ที่ไม่เปิดเผยตัวตน ($\beta = 0.190, p < .01$) ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไปเชิงรุกในทั้งในองค์กร สถานศึกษา และชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่ไม่มีทักษะที่ดีในการอ่านและเขียนให้มากขึ้น รวมถึงในองค์กรและสถานศึกษาควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ครอบคลุมทุกเพศ เช่น เพิ่มในวิชาศึกษาทั่วไปในสถานศึกษา หรือส่งเสริมกิจกรรมให้ความรู้ไปพร้อมกับกิจกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของพนักงาน

คำสำคัญ: ผู้มีความหลากหลายทางเพศ ความรอบรู้ด้านสุขภาพทั่วไป

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ: ข้อมูลจากการสำรวจออนไลน์” ของการศึกษาด้านหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2565

² นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

³ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

⁴ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

⁵ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

General Health Literacy among LGBTIQN+

Abstract

This article aimed to examine the factors influencing general health literacy (GHL) among LGBTIQN+. The quantitative research methodology was employed by using an online survey collected from LGBTIQN+ people aged 18 years and over, with the total sample was 454 cases. The study was conducted from September to October 2021. The data were analyzed using descriptive statistics and multiple linear regression. The results revealed that the mean score of LGBTIQN+ in GHL was 41.9 from the total score of 50.0. The factors influencing GHL found that private sector workers had lower GHL score than students ($\beta = -2.804, p < .05$), those working in other occupations showed lower GHL score than students ($\beta = -2.467, p < .05$), and those who identify themselves as LGBTIQN+ to supervisors had higher GHL score than those who not coming out ($\beta = 0.190, p < .01$). Therefore, there should be the proactive promotion of general health literacy in organizations, educational institutions, and communities, especially among populations who do not have good reading and writing skills. Organizations and educational institutions should promote activities to educate about health that covers all genders, for example adding to general education subjects in educational institutions or promoting educational activities along with annual health check-up activities for employees.

Keywords: LGBTIQN+, general health literacy

กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ตามโครงการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งระดับตำบลในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

ภัทรพร บุตรดี¹ สุคนธา คงศีล² และ สุขุม เจียมตน³

บทคัดย่อ

โรคไข้เลือดออก (DHF) เป็นโรคติดต่อที่มีการระบาดสูงและมีความสำคัญมากโรคหนึ่งในด้านสาธารณสุขและด้านการแพทย์ของประเทศไทย มีอัตราป่วยตายอยู่ที่ร้อยละ 0.09-0.12 ส่วนหนึ่งมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรหรือการเกิดเพิ่มขึ้นของชุมชนเมือง การเพิ่มมากขึ้นของจำนวนยุ้งลายตามการเพิ่มของภาชนะขังน้ำที่มนุษย์ทำขึ้นและการคมนาคมที่สะดวกส่งผลต่อการกระจายทรัพยากรในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในพื้นที่ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากร การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก กลุ่มตัวอย่าง คือ อำเภอที่มีการดำเนินงานตามมาตรการจัดการพาหะนำโรคแบบผสมผสาน จำนวน 66 อำเภอ โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากตัวแทนในระดับอำเภอแบบเจาะจง ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความตรงตามเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างร้อยละของอัตราป่วยไข้เลือดออกลดลงจากค่ามัธยฐานปี พ.ศ. 2559-2563 โดยใช้สถิติทดสอบ Paired T-test ผลการศึกษา พบว่าความสำเร็จของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 54 คะแนน หรือร้อยละ 77.5 จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน และพบว่ามาตรการจัดการพาหะนำโรคไข้เลือดออกแบบผสมผสาน มีความสัมพันธ์กับร้อยละอัตราป่วยไข้เลือดออก ลดลงจากค่ามัธยฐานในปี พ.ศ. 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเฉพาะในจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี และพบว่าความหนาแน่นของประชากรสัมพันธ์กับการทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกขยายไปในวงกว้าง โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้ผลักดันนโยบายการป้องกันควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออกโดยวิธีผสมผสาน ให้ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการเขตสุขภาพและบูรณาการทรัพยากรในเขตร่วมกันทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยเน้นการดำเนินการในอำเภอที่มีประชากรหนาแน่น มีการเคลื่อนย้ายประชากรมาก และมีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกตามบริบทของพื้นที่ และให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารเขตสุขภาพที่ 4 หรือหน่วยงานสาธารณสุขในระดับเขตและพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านสนับสนุน และด้านวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

คำสำคัญ: กำกับ ติดตามและประเมินผล บริหารจัดการทรัพยากร ไข้เลือดออก อำเภอควบคุมโรคเข้มแข็ง มาตรการจัดการพาหะนำโรคไข้เลือดออกแบบผสมผสาน

¹ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

³ ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Monitoring and Evaluation of Resource Management on Prevention and Control of Dengue Hemorrhagic Fever in the Disease Control in District Health System of the Health Region 4

Abstract

Dengue Hemorrhagic Fever (DHF) is a highly contagious disease and one of the most important diseases in public health and medicine in Thailand. The morbidity and mortality rate ranged from 0.09-0.12, partly due to the increase in the population, or an increase in urbanization. This led to an increase in the number of mosquitoes due to the increase in man-made water containers and convenient transportation. This resulted in the distribution of resources for dengue prevention and control in terms of personnel, budget, and materials used in the area. This study aimed to investigate the supervision, monitoring, and evaluation of resource management for the prevention and control of dengue fever. Samples consisted of 66 districts that have implemented integrated vector management measures and used purposive sampling. Representative officers from each district were purposively selected according to position and responsibility and enquired using a tested questionnaire with content validity and reliability of 0.97 and 0.87, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics. The difference between the percentage of dengue fever cases reduction from the median in 2016-2020 was performed using Paired T-test.

Results showed that the operation was successful at the basic level compared to the objectives/targets with a mean score of 54 points or 77.5% from a full score of 70. Integrated dengue carrier management measures were correlated with the reduction in dengue morbidity percentage compared to the median in 2017 at the significance level of 0.05, especially in Nonthaburi and Pathum Thani Province. Also, population density was an important factor associated with widespread dengue outbreaks. Policy recommendations to push for a policy on the prevention and control of dengue vectors by an integrated approach are to promote the prevention and control of dengue through the health district board, and to integrate the resources in the area together in both the public and private sectors. This should be accomplished by focusing on operations in densely populated districts where there is a large movement of the population and providing appropriate resource allocation for the prevention and control of dengue fever according to the context of the area and using the information for the administrators of the 4th health district or public health agencies at the district and area levels. The management of budget, support, and materials should be in accordance with the context of each area.

Keywords: monitoring and evaluation, resource management, Dengue Hemorrhagic Fever, district health system, integrated vectors management

หัวข้อ “การเจ็บป่วยและการตาย”

- การศึกษารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) จังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ 2562
- ทัศนคติต่อการอยู่ตัวคนเดียวและความกลัวต่อการเสียชีวิตตามลำพังของคนรุ่นใหม่ในกรุงเทพมหานคร
- ความขัดแย้งในครอบครัวและพฤติกรรมฆ่าตัวตายของเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- ปัญหาการเชื่อมต่อข้อมูลและการติดตามสถานะทางสุขภาพของประชากรในระบบบริการสุขภาพ: กรณีศึกษา ระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิสำหรับโรคเบาหวานในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

การศึกษารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) จังหวัดลพบุรี ปีงบประมาณ 2562

นางลักขณ์ ทองโต¹

บทคัดย่อ

อุบัติเหตุจากการจราจรทางถนนเป็นปัญหาสำคัญของการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดลพบุรี ในปี 2561 มีอัตราการเสียชีวิต 41.7 ต่อแสนประชากร เป็นอันดับที่ 13 ของประเทศไทย จังหวัดลพบุรีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหและบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน 3 ฐานที่จัดเก็บจาก 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลพบุรี บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด จังหวัดลพบุรี และตำรวจภูธรจังหวัดลพบุรี ตามนโยบายการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนแห่งชาติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 แต่เป็นการบูรณาการเฉพาะรายชื่อผู้เสียชีวิตทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ การศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) จังหวัดลพบุรี วิธีดำเนินการวิจัย คือ พัฒนารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน (3 ฐาน) และใช้จัดเก็บข้อมูลในปีงบประมาณ 2562 จากนั้นประเมินผลการพัฒนาและเสนอรูปแบบที่เหมาะสม การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนารูปแบบการบูรณาการข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน 3 ฐานจังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 1) พัฒนาที่มจัดเก็บข้อมูลและทีมสอบสวนอุบัติเหตุระดับอำเภอ 2) กำหนดและนิยามรายการข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ 3) นำข้อมูลจาก 3 หน่วยงานมาเติมเต็มในแต่ละรายการ 4) นำข้อมูลจากการสอบสวนอุบัติเหตุมาเติมเต็ม 5) วิเคราะห์และนำเสนอในศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน และ 6) คืบข้อมูลผู้เกี่ยวข้องและชุมชน ผลจากการพัฒนาทำให้ได้ข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนนที่มีคุณภาพ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุจากการจราจรทางถนนจังหวัดลพบุรีได้สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้การกำหนดนโยบายและกิจกรรมการแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมตรงประเด็น ส่งผลให้ฐานข้อมูลระดับประเทศมีความสมบูรณ์มากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งขึ้นกับบริบทการบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่ด้วย

คำสำคัญ: บูรณาการข้อมูล 3 ฐาน เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน อุบัติเหตุ

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 สระบุรี

A Study of a Data Integration Model for Road Traffic Fatalities (3 Bases), Lopburi Province Yearly Budget 2019

Abstract

Road traffic accidents are a major problem of fatalities for the population of Lopburi Province. In 2018, the death rate was 41.7 per 100,000 population which was at the 13th rank in Thailand. Lopburi Province has solved the problem and integrated data on road traffic fatalities from 3 bases collected from 3 departments which are the Lopburi Provincial Public Health Office, Lopburi Road Accident Victims Protection Co., Ltd., and Lopburi Provincial Police according to the policy to prevent and reduce accidents on the national road since 2016. But only the integration of the list of fatalities makes it impossible to analyze the situation and other factors that can lead to a problem-solving solution. The purposes of this study were to research and develop the data integration model for road traffic fatalities (3 bases), in Lopburi Province. The methods of this study were to develop a data integration model for road traffic fatalities (3 bases), to collect data from the yearly budget of 2019, to assess the development, and to present a suitable model. This study was analyzed by qualitative statistics.

The findings showed that the development of data integration model for road traffic fatalities (3 bases), Lopburi Province are: 1) developing a data collecting team and the District Accident Investigation Team, 2) defining and listing information for items to be collected, 3) collecting information from 3 departments to fill in each list, 4) filling in the information from the accident investigation, 5) analyzing and presenting in the Road Safety Directing Center, and 6) sharing information to stakeholders and communities. The result of the development was to obtain quality data on road traffic fatalities which is able to analyze the situation of traffic accidents from road traffic in Lopburi Province more completely. This created appropriate and straightforward policy and problem-solving activities to result in a more complete national database and it can be applied to other areas at the sub-district, district, and provincial levels, depending on the administrative context of each area.

Keywords: data integration 3 bases, road traffic fatalities, accidents

ทัศนคติต่อการอยู่ตัวคนเดียวและความกลัวต่อการเสียชีวิตตามลำพังของคนรุ่นใหม่ ในกรุงเทพมหานคร

ฐิตินันท์ ฝืนนิล¹, อุดมพร ชันไพบูลย์², นภสมน นิจรันดร์³

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการอยู่ตัวคนเดียวและความกลัวต่อการเสียชีวิตตามลำพังของคนรุ่นใหม่ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้การสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,200 คน ด้วยการใช้แบบสอบถามแบบให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 50 คน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครเกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523-2546 เก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน 2565 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.2 กลัวการอยู่ตัวคนเดียว โดยร้อยละ 20.9 ไม่กลัว และร้อยละ 55.9 รู้สึกเฉยๆ ส่วนความกังวลต่อการเสียชีวิตตามลำพังกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.1 รู้สึกกังวล ในขณะที่ร้อยละ 20.6 ไม่กังวล และร้อยละ 46.3 รู้สึกเฉยๆ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.4 เห็นว่าการอยู่ตัวคนเดียวถือเป็นครอบครัวรูปแบบหนึ่งได้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกพบว่า มุมมองต่อการอยู่ตัวคนเดียวนั้นเป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่เริ่มคิดมากขึ้น โดยมองว่ามีข้อดีในแง่ของการเป็นอิสระ สามารถใช้ชีวิตได้ตามที่ตนเองต้องการ ไม่มีข้อผูกมัด แต่ข้อวิตกกังวลที่สำคัญ คือ เวลาที่เจ็บป่วย การอยู่ตัวคนเดียวอาจมีความยากลำบาก และการอยู่ตัวคนเดียวอาจทำให้เกิดความรู้สึกเหงา อย่างไรก็ตาม มุมมองต่อการอยู่ตัวคนเดียว อาจไม่ได้มีนัยยะเฉพาะการอยู่อาศัยตามลำพัง แต่ยังมีมุมมองของการไปพักอาศัยในสถานบริการเมื่อตนเองสูงอายุด้วย ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่มีทัศนคติต่อการเป็นปัจเจกบุคคลสูงขึ้น โดยในกลุ่มคนโสดอาจไม่ได้กลัวต่อการอยู่ตัวคนเดียวหรือการต้องเสียชีวิตตามลำพัง แต่กังวลต่อภาวะการเจ็บป่วยตามลำพัง ดังนั้นในเชิงนโยบายจำเป็นต้องมีการวางระบบการประกันสุขภาพ การป้องกัน ดูแล และรักษาสุขภาพของผู้ที่ต้องอยู่อาศัยตามลำพังให้มีความมั่นใจในการอยู่อาศัยได้อย่างมั่นคงในชีวิตต่อไป

คำสำคัญ: การอยู่ตัวคนเดียว การเสียชีวิตตามลำพัง การตาย ความตาย ความกลัวการตายอย่างโดดเดี่ยว

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Corresponding author)

e-mail: titinan@rumail.ru.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

e-mail: udomporn.c@rumail.ru.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

e-mail: napasamon.n@rumail.ru.ac.th

Attitudes about Living Alone and Fear of Dying Alone (Monophobia) among Younger Populations in the Bangkok Metropolitan Area

Abstract

This paper studied attitudes about living alone and fear of dying alone among younger residents of the Bangkok Metropolitan Area (BMA). Mixed method research was done with quantitative data gathered from 1,200 samples by self-administered questionnaire and qualitative data collected by in-depth interview with 50 key informants from March to June 2022. The sample population was BMA residents born from 1980 to 2003. Results were that 23.9 percent of samples were afraid of living alone, with 20.9 percent unafraid and 55.9 percent indifferent about living alone. 33.1 percent of the sample were worried about dying alone, 20.6 percent were unworried and 46.3 percent were indifferent. However, 43.4 percent of the samples felt that living alone may be considered as a kind of family. In-depth interviews revealed that samples have begun to think more about the meaning of living alone, including advantages such as independence, living as they wish with no obligations, but with disadvantages or concerns during illness. Solitary life may be difficult, leading to loneliness, sometimes without specific implications about living alone. There is also the possibility of a nursing home residence in old age. These findings suggest that younger BMA residents stress individuality, as unmarried samples were unafraid of living alone and dying alone but concerned about being ill unassisted. Policy reflections should include establishing a health insurance system to prevent illness and maintain health to give solitary dwellers confidence about stable lifestyles in the future.

Keywords: living alone, dying alone, dying, death, monophobia

ความขัดแย้งในครอบครัวและพฤติกรรมฆ่าตัวตายของเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

พงษ์ศักดิ์ สกุลทักษิณ¹

ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์²

บทคัดย่อ

การฆ่าตัวตายเป็นตัวชี้วัดความเปราะบางทางจิตใจของเยาวชนไทยที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาแบบแผนความพยายามฆ่าตัวตาย และศึกษาปัจจัยด้านความขัดแย้งในครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมฆ่าตัวตายของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณที่วิเคราะห์ข้อมูลจากส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาครอบครัวเปราะบางและผลกระทบต่อสุขภาพจิตของเยาวชนในประเทศไทย

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า 1 ใน 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเคยมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายที่ครอบคลุมความคิด การวางแผน และความพยายามฆ่าตัวตาย โดยมีแบบแผนความพยายามฆ่าตัวตายที่เคยมีประสบการณ์วางแผนฆ่าตัวตายมาก่อนมากที่สุด จากการศึกษานี้ปัจจัยความขัดแย้งในครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมฆ่าตัวตายด้วยการวิเคราะห์ Binary Logistic Regression พบว่า หลังจากควบคุมด้วยตัวแปรอื่นแล้ว นักเรียนที่มีความขัดแย้งของพ่อแม่และลูก (Parent-child Conflict Scale) ที่ระดับปานกลางและมาก มีโอกาสของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย (Odds ratio: OR) สูงกว่านักเรียนที่มีความขัดแย้งของพ่อแม่และลูกระดับน้อยที่ 2.8 เท่า (95% CI 1.8–4.5) และ 7.8 เท่า (95% CI 4.2–14.6) ตามลำดับ ฉะนั้นการคัดกรองและเฝ้าระวังภาวะเปราะบางที่เหตุปัจจัยของพฤติกรรมฆ่าตัวตายในความขัดแย้งของครอบครัวและการส่งเสริมสัมพันธภาพภายในครอบครัวจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อช่วยลดความเปราะบางทางจิตใจของนักเรียนในระยะยาว

คำสำคัญ: ความขัดแย้งในครอบครัว เยาวชน พฤติกรรมฆ่าตัวตาย

¹ นักศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

² ศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Family Conflict and Suicidal Behaviors among Youths: A Case Study of Secondary School Students under the Bangkok Metropolitan Administration

Abstract

Suicide is an essential indicator of the vulnerability of youth in Thailand which has severe long-term effects on themselves, their family, and society. The study aimed to explore the pattern of suicide attempts and family conflict factors relating to suicidal behaviors of secondary school students under the Bangkok Metropolitan Administration. This study used quantitative research methods that analyze data from vulnerable families and impacts on adolescents' mental health in Thailand Project.

The results showed that 1 in 4 secondary school students under the Bangkok Metropolitan Administration had suicidal behaviors—the pattern of most plans before suicide attempts. Binary logistic regression is used to analyze the factors relating to suicidal behaviors. After adjusting for potential factors, the findings showed that students with family conflicts between parents and children at moderate and high levels were more likely to experience suicidal behaviors (Odds ratio: OR) than students who have family conflicts between parents and children at less 2.8 times (95% CI = 1.8–4.5) and 7.8 times (95% CI = 4.2–14.6) respectively. Therefore, screening and surveillance of vulnerability at the root cause of suicidal ideation and attempts in family conflicts and promoting relationships within the family are a matter that must be given importance to help reduce the vulnerability of secondary school students.

Keywords: family conflict, youth, suicidal behaviors

ปัญหาการเชื่อมต่อข้อมูลและการติดตามสถานะทางสุขภาพของประชากร ในระบบบริการสุขภาพ: กรณีศึกษาระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิสำหรับโรคเบาหวาน ในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ธนาคม วงษ์บุญธรรม¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาโครงข่ายร่วมจัดบริการต่างภาคส่วนในการสร้างเสริมสุขภาพเขตเมืองในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบการบริหารจัดการข้อมูลสุขภาพของประชากรเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการใช้ และการบริหารจัดการข้อมูลสุขภาพสำหรับการวางแผนการจัดบริการสุขภาพ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ภายใต้การพัฒนากรอบแนวคิดแบบบูรณาการ (Integrated Framework) การจัดการบริการสุขภาพในศตวรรษที่ 21 ที่ครอบคลุมการส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟู และระดับประคองอาการ ประกอบกับแนวคิดการบริหารจัดการข้อมูล (Data Governance) และแนวคิดการเชื่อมต่อระบบบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ภายใต้สมมติฐานของการศึกษาว่า “ข้อมูลการบริการสุขภาพของประชากรโรคเบาหวานในพื้นที่ที่สามารถที่จะส่งต่อบริการไปยังหน่วยบริการอย่างครบถ้วนตามความจำเป็น และเพียงพอต่อการจัดการบริการสุขภาพที่ครอบคลุม” โดยการศึกษาเป็นการดำเนินการทบทวนข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อหาเหตุและผลของปัญหาและอุปสรรคของการจัดการข้อมูล เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอในการปรับปรุงแบบการบริหารจัดการข้อมูลสุขภาพ

ข้อค้นพบจากการศึกษาประเด็นการจัดการข้อมูลพบว่าหน่วยบริการมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลประชากรในพื้นที่จัดบริการและไม่สามารถที่จะอ้างอิงฐานข้อมูลประชากรของหน่วยงานทางปกครองในพื้นที่ได้ โดยข้อมูลที่ใช้ในการจัดบริการเป็นข้อมูลที่อาศัยการสำรวจข้อมูลจากการคัดกรองโรคและการติดตามข้อมูลสถานะทางสุขภาพของประชากร ไม่สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้ จากข้อจำกัดในเรื่องของสิทธิประโยชน์หลักประกันสุขภาพ ทำให้ข้อมูลสุขภาพที่มีไม่เพียงพอและขาดการแบ่งปันข้อมูล (Data Sharing) ส่งผลให้ไม่สามารถออกแบบการจัดบริการที่มุ่งประสิทธิผลได้

คำสำคัญ: ข้อมูลสุขภาพ การจัดการข้อมูล การแบ่งปันข้อมูล บริการสุขภาพปฐมภูมิ การออกแบบบริการสุขภาพ

¹ นักวิจัยอาวุโส มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานโยบาย (สวณ.)

The Problem of Population Health Condition Data Linkage and Monitor for Coverage Health Service System: Case of Primary Health Care Service in Ladkrabang, Bangkok Metropolitan Administration (BMA)

Abstract

This study is on the purpose to analyze the population health data utilization problems in the BMA Primary Health Care Service. This analysis is an Integrated Framework among universal health coverage, data governance, and health referral system. It is under the hypothesis that the pipeline of the population health data is enabled to utilize for the coverage of primary health care services, which cover the health promotion, prevention, treatment, rehabilitation, and palliative care in case of diabetes. The study focuses on qualitative information by collecting primary information through in-depth interviews and document reviews from them. As a result, the study has found the problem in the population health data linkage, which must be utilized to monitor and track the diabetes health condition. The dataset is the silos based on the role and function of the related organizations, and there are no data sharing processes for the service design, implementation, monitoring, and evaluation.

Keywords: health data, data governance, data sharing, primary health care, health service design

หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความหลากหลายทางเพศ”

- ✚ ความแตกต่างทางอคติทางเพศระหว่างชายและหญิงที่มีต่อชายรักชาย
- ✚ การสำรวจทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับสิทธิความหลากหลายทางเพศของบุคลากรภาครัฐ เพื่อการพัฒนาชุดตัวชี้วัดความเสมอภาคและความหลากหลายทางเพศ (Gender Equality and Diversity Index – GEDI) ในหน่วยงานรัฐ
- ✚ รูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย โดยการวิเคราะห์จากวรรณกรรมของประเทศไทยและต่างประเทศ
- ✚ เปรียบเทียบกับแบบแผนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ กรณีแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ

ความแตกต่างทางอคติทางเพศระหว่างชายและหญิงที่มีต่อชายรักชาย¹

พิชานนท์ ชูแสง²
อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์³

บทคัดย่อ

การสำรวจทัศนคติของสังคมที่มีต่อการยอมรับพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเพศเดียวกันของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2561 พบว่า แม้ว่าการยอมรับของสังคมที่มีพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มรักเพศเดียวกันเพิ่มขึ้น แต่การยอมรับต่อชายรักชายใน พ.ศ. 2561 มีสัดส่วนประมาณเพียงหนึ่งในสามของประชากรทั้งหมดเท่านั้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างชายและหญิงในด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับพฤติกรรมทางเพศชายรักชาย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจสภาวะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต พ.ศ. 2561 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 27,760 ราย ผลการศึกษาพบว่า ชายและหญิงมีความแตกต่างกันในการยอมรับพฤติกรรมทางเพศชายรักชาย โดยที่ชายให้การยอมรับพฤติกรรมชายรักชายน้อยกว่าหญิงถึง 33% ปัจจัยที่ชายและหญิงมีความแตกต่างกันในด้านการยอมรับพฤติกรรมทางเพศชายรักชาย คือ อายุ ระดับการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา ลักษณะครอบครัวในการใช้เหตุผลหรือใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา สำหรับปัจจัยที่ชายและหญิงมีความเหมือนกันในด้านการยอมรับพฤติกรรมทางเพศชายรักชาย ได้แก่ สถานภาพสมรส การศึกษา การยอมรับพฤติกรรมสังคมทั่วไป การยอมรับพฤติกรรมทางเพศ ระดับความเชื่อตามลัทธิศาสนา ทฤษฎีความเป็นชายจึงนำมาอธิบายความแตกต่างระหว่างชายและหญิงในการยอมรับพฤติกรรมทางเพศชายรักชาย

คำสำคัญ: อคติทางเพศ การยอมรับพฤติกรรมทางเพศ รักเพศเดียวกัน ชายรักชาย

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ค่านิยมสังคมและพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ชายรักชาย” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

² นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

³ รองศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Gender Bias Differences between Male and Female Toward MSM

Abstract

A survey of social attitudes toward the acceptance of same-sex behavior by the National Statistical Office from 2009 to 2018, was found that although social acceptance of homosexual sexual behavior increased but acceptance of MSM in 2018 accounted for only about a third of the population. The purpose of this research was to study the differences between men and women in terms of factors influencing the acceptance of homosexual behavior. The research methodology used in this study was quantitative research analyzing secondary data from the 2018 Socio-Cultural and Mental Health Survey conducted by the National Statistical Office. The sample consisted of 27,760 self-answered questionnaires aged 13 years and over. Men and women differ in their acceptance of homosexual behavior. The males accepted MSM behavior less than females by 33%. Factors that men and women differ in terms of accepting homosexual behavior are age, level of adherence to religious doctrines, and family traits in using reason or violence to solve problems. The factors that men and women were the same in terms of accepting male homosexual behaviors were marital status, education, accepting general social behavior, acceptance of sexual behavior, and religious belief level. Masculinity theory is used to explain the differences between men and women in accepting male homosexual behavior.

Keywords: gender bias, acceptance of sexual behavior, homosexuality, MSM

การสำรวจทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับสิทธิความหลากหลายทางเพศ ของบุคลากรภาครัฐ เพื่อการพัฒนาชุดตัวชี้วัดความเสมอภาคและความหลากหลายทางเพศ (Gender Equality and Diversity Index – GEDI) ในหน่วยงานรัฐ

ชีวา ทองกระจาย¹

บทคัดย่อ

การศึกษาหลายชิ้นพบว่า ภาครัฐไทยเป็นองค์กรที่ไม่เป็นมิตรและกีดกันกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+) โดยพวกเขาถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในที่ทำงาน การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจมุมมอง ทัศนคติ และประสบการณ์ของบุคลากรภาครัฐของไทยที่นิยามตนเองว่าเป็น LGBTIQ+ และผู้ที่เป็นชายและหญิง (Non-LGBTIQ+) เพื่อนำไปสู่การคิดค้นและพัฒนา นโยบายหรือมาตรการเพื่อยุติการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และสร้างพื้นที่ปลอดภัยและเป็นธรรมทางเพศในสถานที่ทำงานของรัฐ โดยมีฐานคิดว่า “เพศ” ในฐานะอัตลักษณ์ หรือการแสดงออกซึ่งตัวตนทางเพศและเพศวิถี (Gender Identity, Gender Expression, and Sexual Orientation) ที่อาจจะเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับเพศกำเนิดหรือไม่ก็ได้ นั้น เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลถึงประสบการณ์ มุมมอง ทัศนคติ รวมถึงการตระหนักรู้ถึงสิทธิความเท่าเทียมทางเพศที่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกระบวนการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ มีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 3,804 คน แบ่งเป็น LGBTIQ+ 450 คน และ Non-LGBTIQ+ 3,354 คน อีกทั้งยังเป็นการศึกษาและทบทวนเอกสารเชิงนโยบายและมาตรการที่ดีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดตัวชี้วัดความเสมอภาคและความหลากหลายทางเพศ (Gender Equality and Diversity Index – GEDI) ในหน่วยงานรัฐ โดยใช้กรอบคิดเรื่องความครอบคลุมทางสังคม (Social Inclusiveness) ผลจากการศึกษาพบว่า บุคลากรภาครัฐที่เป็น LGBTIQ+ มีความคิดเห็นและประสบการณ์การถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศแตกต่างจากกลุ่ม Non-LGBTIQ+ อย่างชัดเจน และยังขาดการตระหนักรู้เรื่องสิทธิความหลากหลายทางเพศในกลุ่มบุคลากร Non-LGBTIQ+ ซึ่งส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมทางเพศยังดำเนินอยู่ในภาครัฐ ผู้เขียนจึงพัฒนาเครื่องมือตัวชี้วัด GEDI เพื่อให้เป็นแนวทางในการติดตามการส่งเสริมสิทธิของบุคลากรผู้มีความหลากหลายทางเพศในที่ทำงานและผลักดันเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายภายในภาครัฐ

คำสำคัญ: ผู้มีความหลากหลายทางเพศ ความเท่าเทียมทางเพศ การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ
ความหลากหลายทางเพศในหน่วยงานรัฐ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์ เอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Survey on Perception and Experiences of Sexual and Gender Diversity Rights of Thai Government Employees for the Development of Gender Equality and Diversity Index (GEDI) for Thai Government Administration

Abstract

Many research have shown that Thai government agencies are unfriendly and discriminate towards LGBTIQ+ agents in workplace. This study aims to explore Thai LGBTIQ+ and non-LGBTIQ+ government agents' perception and experiences on gender diversity rights and discriminations. Its objective is to develop and provide evidence-based policy recommendations to end gender discrimination and build a safe workplace within the government agencies. The researcher focused on the concept of “phet”, and the idea that gender identity, gender expression, and sexual orientation may or may not aligned with sex at birth, as these can influence one's perception, experiences, and awareness on gender equality and rights. This study is a quantitative study, using an online survey that reached 3,804 respondents who worked in Thai government, divided into 450 LGBTIQ+ and 3,354 non-LGBTIQ+. This study also reviewed policy documents and related best practices in order to develop Gender Equality and Diversity Index (GEDI) for Thai government agency, using the Social Inclusiveness concept as a framework. The results show that there is an important difference between LGBTIQ+ and non-LGBTIQ+ agents' perception and experiences. The results indicate that non-LGBTIQ+ are lack of gender diversity rights awareness and gender inequality is still ongoing in Thai government agencies. The GEDI was designed to be a guideline for monitoring the promotion of gender diversity rights in the workplace and the policy transformations.

Keywords: LGBTIQ+, gender equality, gender discrimination, gender diversity in government agency

รูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย โดยการวิเคราะห์จากวรรณกรรมของประเทศไทยและต่างประเทศ¹

ปวีณ วรรณคลัง²

ภาณุ สุพพัตกุล³

บทคัดย่อ

สังคมไทยมีแนวโน้มยอมรับผู้มีความหลากหลายทางเพศของสังคมไทยที่เพิ่มสูงขึ้นนับจากประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมทางเพศ พ.ศ. 2558 แต่อย่างไรก็ตาม มีผลการศึกษามากมายบ่งชี้ว่าผู้มีความหลากหลายทางเพศยังคงต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติในบริบทต่างๆ โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาของไทย บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยการสืบค้นวรรณกรรมที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2556-พ.ศ. 2565 จากฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 4 แหล่ง ประกอบด้วย 1) Taylor & Francis 2) Scopus 3) ProQuest 4) ThaiJO และจากฐานข้อมูลออนไลน์ขององค์กรระหว่างประเทศที่ศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ 2 แหล่ง ประกอบด้วย 1) UNESCO Digital Library ของยูเนสโก และ 2) Open Knowledge Repository ของธนาคารโลก จนได้วรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกจำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณประเภทวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีจำนวน 1 เรื่อง งานวิจัยเชิงคุณภาพประเภทชาติพันธุ์วรรณาจำนวน 4 เรื่อง ชาติพันธุ์วรรณาและวิเคราะห์เอกสารจำนวน 1 เรื่อง และพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบจำนวน 1 เรื่อง และงานวิจัยแบบผสมประเภทเชิงอธิบายจำนวน 2 เรื่อง โดยใช้การสรุปความและสังเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อสร้างรูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทย ผลการทบทวนวรรณกรรมสามารถจำแนกรูปแบบของการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาของไทยได้เป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การกลั่นแกล้ง 2) การคุกคาม 3) การเลือกปฏิบัติผ่านกฎระเบียบ 4) การจำกัดโอกาสเข้าถึงสิทธิด้านการศึกษา และ 5) การขอให้ปิดบังอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ

คำสำคัญ: การเลือกปฏิบัติ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ สถานศึกษา

¹ บทความวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง การเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในสถานศึกษาผ่านสื่อดิจิทัลของไทย

² นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาสังคมวิทยา (แผน 2.2) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ อาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Discrimination Patterns against LGBTQIA+ Persons in Thai Educational Institutions: An Analysis from Thai and International Literatures

Abstract

Thai society tends to accept LGBTQIA+ persons increasingly since Thailand enacted Gender Equality Act, B.E. 2558 (2015). However, many studies have shown that LGBTQIA+ persons still encounter discrimination in various contexts, especially students in Thai educational institutions. This article used documentary analysis by searching works of literature published between 2013-2022 from four electronics journal databases including 1) Taylor & Francis 2) Scopus 3) ProQuest 4) ThaiJO and from two online databases of international organizations that study discrimination issues including 1) UNESCO Digital Library, UNESCO 2) Open Knowledge Repository, World Bank. Nine works of literature passed the inclusion criteria including one unit of a quantitative research study in secondary data analysis research design, four units of qualitative research studies in ethnographical research design, one unit of a qualitative research study in ethnographical and documentary analysis research design, one unit of a qualitative research study in cross-sectional descriptive and analytic, and two units of mixed method research study in explanatory research design, to summarize and do descriptive synthesis to create the discrimination patterns against LGBTQIA+ persons in Thai educational institutions. The result of the literature analysis can categorize the discrimination patterns against LGBTQIA+ persons in Thai educational institutions into five characters 1) bullying 2) harassment 3) discrimination through rules 4) the opportunity for educational rights restriction 5) asking for concealing their gender identities.

Keywords: discrimination, LGBTQIA+, educational institutions

เพศภาวะกับแบบแผนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ กรณีแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ

สุวิมล คำน้อย¹ ดุชะฎิ อายูวัฒน์² อภิรดี วงศ์ศิริ³ ปณัฑพร เรืองเชิงชุม⁴ และณัฐวรรธ อุไรอำไพ²

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาเพศภาวะกับแบบแผนการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบบปรากฏการณ์วิทยา มีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจเจก เก็บข้อมูลเมื่อมกราคม-มีนาคม 2566 ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับจากต่างประเทศ ระหว่าง 6 เดือน ถึง 7 ปี จำนวน 31 ราย สัมภาษณ์ถึงโครงสร้างกับผู้รู้ในชุมชน 9 ราย และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับจากการไปทำงานต่างประเทศมีอายุระหว่าง 26-54 ปี ส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกันกับคู่สมรส กว่าครึ่งหนึ่งจบมัธยมศึกษาตอนปลาย บางรายจบการศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่อาศัยในครัวเรือนขยายเป็นส่วนใหญ่ สำหรับแบบแผนการย้ายถิ่นพบว่า แรงงานส่วนใหญ่ย้ายถิ่นไปเมื่ออายุ 20-49 ปี โดยเฉพาะแรงงานหญิงที่มีอายุเมื่อย้ายถิ่นน้อยกว่าแรงงานชาย (20-34 ปี) ส่วนใหญ่ย้ายถิ่นไปด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจของครัวเรือน แต่แรงงานชายบางส่วนต้องการเปิดประสบการณ์และหารายได้ให้ตนเองเป็นหลัก แรงงานชายส่วนใหญ่มีประสบการณ์ย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศมาก่อนและย้ายถิ่นไปทำงานแบบถูกกฎหมาย ในไต้หวันและอิสราเอล มักทำงานเกษตรและงานโรงงาน ในขณะที่แรงงานหญิงมากกว่าครึ่งหนึ่งไปทำงานต่างประเทศครั้งแรก ส่วนใหญ่ไปทำงานแบบผิดกฎหมาย โดยมีเครือข่ายทางสังคมทั้งในถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทางอำนวยความสะดวกให้เกิดการย้ายถิ่น มีถิ่นปลายทางอยู่ที่เกาหลีใต้ ทั้งแรงงานชายและหญิงมีรายได้อยู่ที่ 20,000-80,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ส่งเงินกลับมายังครัวเรือนราว 20,000 บาทต่อเดือน โดยแรงงานหญิงมักส่งเงินกลับมาให้พ่อแม่ในครัวเรือนเป็นประจำทุกเดือนหรือทุกครั้งที่ครัวเรือนร้องขอ เพราะแรงงานหญิงยังคงอยู่ในสถานะที่ต้องรับผิดชอบพ่อแม่และดูแลครัวเรือนอยู่ภายใต้ค่านิยมชนบทอีสาน ส่วนแรงงานชายมักส่งเงินกลับมาให้ภรรยาเป็นประจำทุกเดือน ปัจจุบันแรงงานอีสานย้ายถิ่นกลับส่วนใหญ่กลับมาอยู่ในถิ่นต้นทางได้ 8 เดือน ถึง 7 ปี เป็นผู้ประกอบการเกษตรและผู้ประกอบการธุรกิจ และบางรายอยู่ระหว่างการตัดสินใจและการเตรียมตัวไปทำงานต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจนำไปสู่วงจรความเสี่ยงจากการย้ายถิ่น

คำสำคัญ: เพศภาวะ แบบแผนการย้ายถิ่น การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ แรงงานย้ายถิ่นกลับ

¹ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² ศาสตราจารย์ ศูนย์บริการแรงงานและการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ กลุ่มวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ กลุ่มวิชาพัฒนาศึกษา สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

⁴ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Gender and International Migration Patterns of Isan Return Migrant Workers

Abstract

This article focuses on the gender and international migration patterns of Isan return migrant workers. A qualitative research methodology was employed for individual data analysis. Collecting data in January–March 2023 through in-depth interviews with 31 return migrants and semi-structured interviews with nine community leaders. The data were analyzed using content analysis. The research results were as follows: Isan returned migrant workers returned from working abroad aged between 26-54, mostly married and living with their spouses. More than half of them graduated from high school. Some graduated with a bachelor's degree. Most of them live in extended households. Regarding migration patterns, most migrants migrated when they were 20–49 years old, especially female migrants, whose age when migrating was younger than male workers (20–34 years old). Most migrated for household economic reasons, but some male workers mainly wanted to experience and earn their own income. Most of the male migrants had previous immigration experience and migrated legally to Taiwan and Israel, often in agriculture and industry. While more than half of the female workers went abroad for the first time, most of them were working illegally, with social networks at both origin and destination facilitating immigration to South Korea. Most of them remitted about 20,000 baht per month to their households, with female migrants often remitting money back to their parents monthly or whenever the household requested it because female migrants remained in a position to be responsible for their parents and households under Northeastern rural values. Male workers often send money back to their wives on a monthly basis. At present, most of the migrant Isan workers have returned to their homeland for 8 months to 7 years as agricultural entrepreneurs and business entrepreneurs, and some are in the process of making decisions and preparing to work abroad again, which may lead to a cycle of migration risks.

Keywords: gender, international migration patterns, Isan return migrant workers, international migrations

หัวข้อ “คุณภาพชีวิตประชากร: ความอยู่ดีมีสุข”

- ✚ ความสุขกับรูปแบบการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19
- ✚ พลังแห่งความสุขของพริตตี้
- ✚ หรือเพราะความยากจน: ความท้าทายในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัววัยรุ่น
- ✚ บทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้า
ทอมือภาคอีสานตอนล่าง

ความสุกกับรูปแบบการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19¹

พระมหาสายชล วรธมฺโม² ธราดล กาพย์แก้ว³ ทวีศักดิ์ พลอยแสง⁴
พระมหาสุเทพ สุปณฺฑิต⁵ สร้อยบุญ ทรายทอง^{6**}

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนกับคะแนนความสุขของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้หน่วยการวิเคราะห์ระดับปัจเจก กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 209 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขของนิสิตที่เรียนในรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แบบออนไลน์ และเรียนแบบไฮบริด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $F=3.540$) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขรายคู่ ด้วยวิธี Least Significant Different (LSD) พบว่า นิสิตที่มีการเรียนแบบไฮบริดมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขสูงกว่านิสิตที่มีการเรียนแบบออนไลน์

คำสำคัญ: โควิด-19 ความสุข การเรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบไฮบริด

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนการสอนของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁴ นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย sotthideva@hotmail.com

⁶ อาจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย saithong soi@mcu.ac.th

** Corresponding Author

Happiness and Students' Learning Style after the COVID-19 Lockdown was Partially Lifted

Abstract

This research article aims to study the association between the learning styles and happiness of Mahachulalongkornrajavidyalaya University students after the COVID-19 lockdown was partially lifted. The research is quantitative, using individuals as the units of analysis. The sample consists of undergraduate students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Overall, 209 subjects were randomly sampled by stratify random sampling method. Questionnaires were used as data collection tools. Data collection was conducted in January 2023. Data were analyzed by descriptive statistics (percentage, mean, and standard deviation), and one-way analysis of variance. The mean happiness of students studying in courses with online, on-site, and hybrid learning methods were different, there was a statistically significant difference at the 0.05 level ($F=3.540$). When testing the difference in means of happiness with LSD (Least Significant Difference), it was found that hybrid learning was associated with a higher level of happiness compared to online learning.

Keywords: COVID-19, happiness, online learning methods, on-site learning methods, hybrid learning methods

พลังแห่งความสุขของพริตตี้

ปิยะวัฒน์ เจริญศักดิ์¹

เฉลิมพล จงวิฑูรกิจ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสุขในการทำงาน การให้ความหมายต่ออาชีพ และรูปแบบพลังแห่งความสุขในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพพริตตี้ โดยงานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ และนำเสนอแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า (1) พริตตี้ให้คำนิยามต่ออาชีพที่สะท้อนการทำงานเพื่อบุคคลอื่นมากกว่าทำงานเพื่อตนเอง ประกอบด้วย นักสร้างความสำเร็จ นักสร้างมูลค่า นักเปิดมุมมอง นักแลกเปลี่ยน นักสร้างแรงบันดาลใจ นักจัดการแข่งขัน นักนำเสนอ นักสร้างสรรค์ นักออกแบบ และนักสร้างความสุข (2) พริตตี้มีความสุขในการทำงานด้านการติดต่อสัมพันธ์ โดยยึดความสุขในการทำงานจากตนเองและบุคคลอื่น ส่วนด้านความรักในงานและความสำเร็จในงานจะยึดตนเองมากกว่าบุคคลอื่น และพริตตี้รู้สึกได้รับการยอมรับจากสังคม (3) พริตตี้มีรูปแบบพลังแห่งความสุขในการทำงานตามโมเดล PRETTY (PRETTY Model) ประกอบด้วย การมีพลัง (Powerful) การมอบความสุข (Recreative) ความโดดเด่น (Exceptional) ความสามารถ (Talented) ความภาคภูมิใจ (Thankful) และความมุ่งมั่น (Young-spirited)

คำสำคัญ: โมเดล PRETTY พริตตี้ ความสุขในการทำงาน

¹ นิสิตปริญญาเอก วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตปริญญาเอก วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Power of Happiness of Pretty Girl

Abstract

The purpose of this research was to study happiness at work, occupation meaning, and the power model of happiness at work of pretty professionals. This research used qualitative research methodology with in-depth interviews, focus group discussions, and non-participant observation. The purposive sample was selected in the Bangkok area using the substantive analysis method and analytical descriptive presentation.

The results of the study showed that (1) pretty gave career definitions that reflected working for others rather than working for oneself, consisting of success creators, value creators, perspective viewers, exchangers, interest creators, competition organizers, presenters, creators, designers, and delight makers. (2) Pretty has happiness in work, connection based on happiness in work from oneself and other people. The Love of Work and Work Achievement place themselves above others and they feel accepted by society. (3) Pretty has the power of happiness at work according to the PRETTY model, which consists of powerful, recreative, exceptional, talented, thankful, and young-spirited.

Keywords: PRETTY model, pretty, happiness at work

หรือเพราะความยากจน: ความท้าทายในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ของครอบครัววัยรุ่น¹

ศิศพลว หารี² วณิชชา ณรงค์ชัย³ และภาณุ สุพพัตกุล⁴

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความท้าทายในการดำรงชีพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัววัยรุ่น การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ร่วมกับการศึกษาย้อนกลับ (Retrospective Cohort Study) โดยมีหน่วยการวิเคราะห์ระดับครอบครัว (Organization Level) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครอบครัววัยรุ่น ผู้ที่เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นวัยรุ่นสู่อุพคุณแม่วัยรุ่นขณะที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี โดยมีบุตรคลอดรอดชีพพร้อมกัน ณ ช่วงเวลานั้น จำนวน 5 ครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัววัยรุ่นมีอายุบุตรเฉลี่ย 6 ปี และมีการดำรงชีพตามยุทธศาสตร์การดำรงชีพ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การสร้างทางเลือก 2) การดิ้นรนต่อสู้ 3) การแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 4) การอยู่รอด 5) การวางแผนเพื่อความยั่งยืน โดยภูมิหลังของครอบครัวเดิมถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสนับสนุนให้ครอบครัววัยรุ่นสามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจ (ความยากจน) และสังคม (การไม่ได้รับการยอมรับ) แม้ว่าครอบครัววัยรุ่นจะเผชิญปัญหามากมายแต่ยังคงมุ่งมั่นในการสร้างโอกาสเพื่ออนาคตของครอบครัว หากสามารถก้าวผ่านปัญหาเหล่านี้ไปได้ครอบครัววัยรุ่นจะกลายเป็นอีกหนึ่งหน่วยทางสังคมที่สามารถเพิ่มโอกาสทางโครงสร้างประชากรของสังคมไทยได้

คำสำคัญ: การดำรงชีพ ครอบครัววัยรุ่น เศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ความเหลื่อมล้ำ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง "เส้นทางชีวิตของครอบครัววัยรุ่นเพื่อการดำรงความเป็นครอบครัว" หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา (แผนการศึกษา 2.2) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² นักศึกษาสังกัดสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สังกัดสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

⁴ อาจารย์ ดร. สังกัดสาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Because of Poverty?: Adolescent Family's Economic and Social Livelihood Challenges

Abstract

This article aims to study the challenges of adolescent families' economic and social livelihood, particularly in terms of poverty and social exclusion. The study had conducted with a qualitative approach with a retrospective cohort study, which used an in-depth interview. Units of analysis are organizational level. The target groups of the study are adolescent families who have changed their role from the adolescent role to parents' role during the age of 15-19 years old, and they have a child with a birth rate at that time. The result of the study found that an adolescent family is an average child aged 6 years and has a living in accordance with 5 livelihood strategies, including 1) Choice 2) Struggle 3) Solving 4) Survival 5) Sustainable. The background of the original family is considered an important component in supporting the adolescent family to live appropriately. Under the economic problems (poverty) and society (stigma), although many adolescent families face problems, they are still determined to create opportunities for the future of the family. If able to overcome these problems, the adolescent family will become another social unit that can increase the population's structural opportunities in Thai society.

Keywords: livelihood, adolescent family, household economy and society, inequality

บทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือภาคอีสานตอนล่าง

ศุทธิณี ปริญญา¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือภาคอีสานตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของคนรุ่นใหม่ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสะง้อ จังหวัดบึงกาฬ และกลุ่มแปรรูปผ้าขาวม้าชุมชน จังหวัดอำนาจเจริญ โดยศึกษาประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งกลุ่มฯ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่คนรุ่นใหม่ได้สร้างสรรค์ขึ้นหลังเข้ามามีบทบาทในกลุ่ม และศึกษาเงื่อนไขและบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อบทบาทคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคนรุ่นใหม่กับการทำธุรกิจ การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และบริบททางสังคมประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกชุมชนในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า คนรุ่นใหม่มีบทบาทในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสะง้อ จังหวัดบึงกาฬ และกลุ่มแปรรูปผ้าขาวม้าชุมชน จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 5 ด้านสำคัญ คือ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการตลาด 3) ด้านการเงินและบัญชี 4) ด้านการบริหาร และ 5) ด้านการบริการหลังการขาย โดยเงื่อนไขและบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อบทบาทคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย 1) คุณสมบัติของคนรุ่นใหม่ที่เข้ามา มีบทบาทในกลุ่มเป็นผู้ที่ทำงานที่ตนเองรักและชอบ มีความมุ่งมั่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารออนไลน์ และมีทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ 2) บริบททางสังคมที่ส่งผลต่อบทบาทคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วยทุนมนุษย์ ทุนวัฒนธรรม ทุนธรรมชาติ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งราชการและเอกชน

คำสำคัญ: คนรุ่นใหม่ ผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าทอมือ การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ วิสาหกิจชุมชน ภาคอีสานตอนล่าง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการพัฒนาระบบสร้างสรรค์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

The Role of New Generation Artisans in Developing Creative Community Enterprises: A Case Study of Hand-woven Loincloth Products in the Lower Isan Region, Thailand

Abstract

This research studied the role of the new generation in Ban Sa-Ngo local weaving group product development in Bueng Kan Province and the Nuchba loincloth processing group in Amnat Charoen Province. The history of group establishment and how products were created by the new generation members were studied to examine social conditions and contexts affecting the role of the new generation in developing handmade loincloth products in each area. Qualitative research was done with a new generational concept and doing business with community enterprise development in a social context comprising intra- and extra-communitary factors.

Results were that the new generation participated in developing Ban Sa-Ngo local weaving products in Bueng Kan Province and Nuchba loincloth processing in Amnat Charoen Province in five aspects : 1) production; 2) marketing; 3) finance and accounting; 4) organizational management; and 5) after-sales service. Conditions and social contexts affecting new generational participation in developing hand-woven loincloth product community enterprises in each area included: 1) new generational characteristics seeking to participate in group work they are drawn to, with commitment to creative ideas, online communication technology use, and problem-solving and decision-making skills; 2) social contexts affecting new generational participation included intra-communitary factors such as human, cultural, and natural capital as well as extra-communitary factors such as support from external government and private agencies.

Keywords: new generation, handmade loincloth products, creative development, community enterprise, the lower Isan region

หัวข้อ “ประเด็นท้าทายทางประชากร”

- ✚ ความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย:
กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ✚ PHO-EN Model: กระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคม
- ✚ การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่มาทำงานในประเทศไทย
- ✚ ช่องว่างของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอินเทอร์เน็ตของลูกจ้างแรงงานไทย

ความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ธนพร เกิดแก้ว¹

ศุทธิดา ชนวนวัน²

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ระหว่าง พ.ศ. 2560–2565 โดยใช้พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์ระดับลึกผ่านมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินนโยบาย ได้แก่ ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคลังจังหวัด และผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยที่ไม่ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยที่ไม่ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีทั้งผู้ที่ได้ลงทะเบียนและไม่ได้ลงทะเบียน เมื่อดำเนินโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปแล้วนั้น พบปัญหาความไม่เป็นธรรม 2 ด้าน ได้แก่ 1) ความไม่เป็นธรรมจากข้อจำกัดด้านความสามารถในการเข้าถึงของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ความทุพพลภาพทางร่างกาย และบัตรประชาชนที่มีอยู่นั้นไม่ใช่รูปแบบ Smart Card และ 2) ความไม่เป็นธรรมจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐ ประกอบด้วย ความยุ่งยากในการกรอกเอกสาร ระยะเวลาต่อคิวในการลงทะเบียนยาวนาน และการไม่เปิดให้ลงทะเบียนทุกปีอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมในการได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: ความไม่เป็นธรรม ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

² อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

The Inequity of Low-income Older Persons Receiving the State Welfare Card in Phra Nakhon Si Ayutthaya

Abstract

This qualitative study aimed to examine the inequity of low-income older persons receiving the State Welfare Card in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province between 2017 and 2022. The study objective was to investigate the inequity experienced by low-income older persons when accessing or receiving the State Welfare Card program. The study employed documentary search and in-depth interviews to gather data from two groups of policy stakeholders: government officials from the Provincial Office of the Comptroller General and older persons with low-incomes who did not receive State Welfare Cards. Data was collected on-site from Phra Nakhon Si Ayutthaya Province during May to June 2022.

The findings suggested that low-income older persons who did not receive the card included both those who registered and those who did not. When this project was implemented, two problems were found regarding the inequity, including 1) the inequity due to limitations on the accessibility of older persons, including physical disabilities and a lack of a national ID (Smart Card), and 2) the inequity due to the implementation process of government policies, including difficulties in filling out documents, long queues for registration, and the lack of continuous yearly enrollment. These reasons have led to inequity of the State Welfare Card program for low-income older persons in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

Keywords: inequity, low-income older persons, State Welfare Card program

PHO-EN Model: กระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคม¹

สร้อยบุญ ทรายทอง^{2*}

พระมหาสุเทพ สุปณฺธิโต³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและนำเสนอรูปแบบกระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคมแบบบูรณาการงานคณะสงฆ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยครั้งนี้บนฐานคติและปรัชญาการแสวงหาความรู้ที่เชื่อว่าความรู้ความจริงดำรงอยู่และสามารถเข้าถึงความรู้ได้ด้วยวิธีการอธิบายการสร้างความหมาย และการตีความจากการกระทำทางสังคม (Constructivism) ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) แบบกรณีศึกษา (Case Study) ใช้หน่วยการวิเคราะห์ระดับตำบล คือ ตำบลโพธิ์เงิน (PHO-EN Subdistrict) อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 ราย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนจำนวน 5 ราย ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์ระดับลึก สัมภาษณ์กลุ่ม สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง สิงหาคม-กันยายน 2565 วิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของกระบวนการสร้างพลังเชิงพื้นที่เพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ทางสังคมในระดับตำบลประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) People บุคคลที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ 2) Harmony ความสามัคคีปรองดองของประชาชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ 3) Operational System การบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ทั้งงานคณะสงฆ์และงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ 4) Equilibrium การทำงานอย่างมีคุณภาพของคนทำงานทั้งภายใน และ 5) Network เครือข่ายการทำงานร่วมกันในพื้นที่ ซึ่งทั้ง 5 องค์ประกอบเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างพลังการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ เป็นรูปธรรมคนสำราญ งานสำเร็จ งดงามทุกประการ

คำสำคัญ: พื้นที่ทางสังคม พลังเชิงพื้นที่ เครือข่าย การบูรณาการ คณะสงฆ์

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนพื้นที่เชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการงานของคณะสงฆ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

² อาจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย saithong.soi@mcu.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

sotthideva@hotmail.com

* Corresponding Author

PHO-EN Model: Spatial Empowerment Process for Social Space Movement*

Abstract

This research article aims to study and present a model of the process of creating spatial power for driving social space-integrated work of the Sangha and the local government at the sub-district level. The researcher designed this research based on the concept and philosophy of knowledge seeking that believes that true knowledge exists, and that knowledge can be accessed by explaining, creating meaning, and interpreting from social action (Constructivism). A qualitative method was used, and a case study was used. The analytical unit was used at the sub-district level, Pho-En Subdistrict, Tha Ruea District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The target groups consisted of 18 key informants and 5 community stakeholders. The interview guideline was used as a tool for data collection. Data were collected through in-depth interviews, group interview, participatory observation, and non-participatory observation. The data was collected between August to September 2022, analyzed data using content analysis. The components of the spatial empowerment process for driving social space at the sub-district level consist of 5 main components: 1) People, persons who lead change at the local level, 2) Harmony, unity, and reconciliation of the people and networks in the area, 3) Operational System, systematic and creative integration of both the work of the clergy and the work of local governments at the local level, 4) Equilibrium, the work with a balance of working people, both physically and mentally, and 5) Network, a network of collaboration in the area. All 5 elements are important factors in creating power to drive activities in the area creatively, concretely, happy people, successful work, and beautiful in all respects.

Keywords: social space, spatial empowerment, network, integration, Sangha

* This article is part of research entitle "The Development of mechanism driving for integrated Sangha and local administrative organization, Pra Nakon Sri Ayutthaya Province".

การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่มาทำงานในประเทศไทย

ภัสสร มิ่งไธสง¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่มาทำงานในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ที่มาทำงานในประเทศไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย ผู้วิจัย ใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก มีแนวการวิเคราะห์แบบ แนวการบรรยาย โดยการใส่รหัสด้วยมือ และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบ เฉพาะเจาะจง ได้แก่ กลุ่มครูสัญญาชาติฟิลิปปินส์ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไป ผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อนครูในสถานศึกษาและผู้ปกครองเด็กนักเรียน จากสถานศึกษารัฐบาลและเอกชน หลักสูตรปกติ และ English program 4 โรงเรียน จำนวน 32 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูย้ายทางสังคม ประสบการณ์ และการเรียนรู้ ความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการปรับตัวของครูชาวฟิลิปปินส์ในสถานศึกษาทุกประเภท โดยได้นำทฤษฎีเครือข่ายทางสังคมของผู้ย้ายถิ่น และแนวคิดการปรับตัวทางวัฒนธรรมมาอธิบายผลการศึกษาว่า ครูชาวฟิลิปปินส์จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อลดความเครียด ความกดดัน ความตื่นตระหนก ทางวัฒนธรรม โดยได้เรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตนเอง การปรับตัวกับความแตกต่างทางสังคมและ วัฒนธรรม และเครือข่ายทางสังคมชาวฟิลิปปินส์และชาวไทย ผลการศึกษาที่ค้นพบจะถูกนำไปเป็นข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา นโยบาย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมบุคลากรและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ครูชาวฟิลิปปินส์

คำสำคัญ: การย้ายถิ่น ครูฟิลิปปินส์ คุณภาพชีวิต สถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาโท สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

Adjustment of Filipino teachers working in Thailand

Abstract

The article on Adjustment of Filipino teachers working in Thailand aims to study the adaptation of Filipino teachers working in Thailand. Using a qualitative research method with a semi-structured interview approach. Use in-depth interviewing techniques and analytical narrative style, entering the code by hand and presented the data by descriptive analytical method, choose a specific target group, including Filipino teachers who have taught English courses for a year or more, school directors, teacher's friends at school and parents of students from the state elementary school and private elementary schools, regular courses and English program, total of 4 schools, 32 persons. The study found that the social networks and culture of Filipino teachers are important for social adaptation in all types of educational institutions, including government educational institutions, regular courses government schools, English Program courses, private school's regular courses, and private schools English Program courses. Acculturation to explain the results of this study that Filipino teachers need to adapt to Thai society and culture to reduce stress, pressure, cultural panic by learning from work experience and adapting from social and cultural differences and Filipino and Thai social networks. Findings will be used as suggestions for policy development in two areas, namely personnel promotion and human resource development and promotion of life quality improvement for Filipino teachers.

Keywords: migration, Filipino teachers, quality of life, educational institutions

ช่องว่างของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอินเทอร์เน็ตของลูกจ้างแรงงานไทย

กุลชาติ ประทุมชัย¹

รัตติยา ภูละออ²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อช่องว่างทางดิจิทัลของการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อผลทางเศรษฐกิจของกลุ่มลูกจ้างแรงงานไทย ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ดำเนินกิจกรรมออนไลน์ที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและจับต้องได้ ประกอบด้วยกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า/บริการ สั่งจอง/สั่งซื้อสินค้าและบริการผ่านระบบออนไลน์ ทำธุรกิจหรือเสนอสินค้า/บริการ ทำธุรกรรมเกี่ยวกับการเงิน และศึกษาเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในครัวเรือนและสำรวจภาวะการทำงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 18-59 ปีและมีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้าง ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 20,790 ตัวอย่าง และปี พ.ศ. 2561 มีตัวอย่างจำนวน 28,530 คน จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านการทำงาน และปัจจัยด้านทรัพยากร การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตพบว่า ลูกจ้างแรงงานไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มจะใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตทางเศรษฐกิจที่มากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป นอกจากนี้ ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงการมีช่องว่างของการใช้ประโยชน์ทางอินเทอร์เน็ตของแรงงานไทย ดังนั้น ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงการสนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มความเสมอภาคกันทางเศรษฐกิจเพื่อไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่เพียงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลแต่ยังต้องคำนึงถึงการส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการสร้างแรงจูงใจในการใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันในการใช้เทคโนโลยี

คำสำคัญ: อินเทอร์เน็ต แรงงาน การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ช่องว่างทางดิจิทัล

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาประชากรศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Digital Divide in Internet Usage for Economic Benefits among Thai Employees

Abstract

This study investigates the factors that influence the digital divide in internet usage for economic benefits among Thai employees. The study focuses on internet users who conduct online activities resulting in tangible outcomes, such as searching for general information on goods and services, conducting business and offering products and services, ordering, or purchasing goods or services, using internet banking, and engaging in education and learning. The researcher used secondary data from the Household Survey on the Use of Information and Communication Technology (Quarter 1) and the Labor Force Survey (Quarter 1) of the National Statistical Office in 2015 and 2018. The sample comprises internet users aged 18-59 years, who were employed as employees in 2015 (20,790 samples) and 2018 (28,530 samples). Multiple linear regression analysis was employed to assess the impact of demographic, social, occupational, and internet access factors. The study found that Thai employees who use the internet tend to take advantage of it more economically over time. However, a digital divide still exists among different groups categorized by education, labor skills, and income. The results emphasize the importance of supporting the use of the internet for economic benefits to increase economic equality in the digital economy through developing digital infrastructure, promoting internet use for economic benefits, and creating incentives to reduce inequalities in the use of technology.

Keywords: internet, labor, internet usage for economic benefits, digital divide

สมาคมนักประชากรไทย THAI POPULATION ASSOCIATION

ความเป็นมา

สมาคมนักประชากรไทย เป็นองค์กรซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มนักวิชาการและผู้สนใจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปริมาณ คุณภาพ และการกระจายตัวของประชากร ทั้งชุมชนในเมืองและในชนบท สมาคมจดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 (หมายเลขทะเบียน จ.1791) ปัจจุบันประกอบไปด้วยสมาชิกจากสถาบันทางวิชาการและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานด้านประชากรและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง นอกจากสมาคมนักประชากรไทยจะเป็นแหล่งกลางสำหรับการติดต่อของบุคคลในวงการประชากรแล้วยังเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกและตอบสนองนโยบายของรัฐ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความเจริญก้าวหน้าในวิชาประชากรศาสตร์ โดยร่วมมือกับสถาบันทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ในรูปของการวิจัยที่สมาชิกของสมาคมมีส่วนร่วม
2. เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนและการพัฒนาประเทศโดยสมาคมได้สนับสนุนให้มีการศึกษาและวิจัยด้านประชากร รวมทั้งการใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในกิจกรรมทางวิชาการระหว่างผู้ที่อยู่ในสถาบันทางวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ในรูปของการสัมมนา การปรึกษาทางวิชาการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในกลุ่มสมาชิก

อดีตนายกสมาคม

ศ.ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

ศ.ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์

ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล

รศ.ดร.สุรียพร พันธุ์

ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันท์

ศ.ดร.เกื้อ วงศ์บุญสิน

ศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ

ศ.ดร.ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์

การบริหาร

ปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2566–2568) สมาคมนักประชากรไทยดำเนินงานโดยคณะกรรมการบริหารซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลต่างๆ ดังต่อไปนี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ศ.ดร.เกษิ์ วงศ์บุญสิน	ที่ปรึกษาสมาคม
2	ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล	ที่ปรึกษาสมาคม
3	ศ.ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์วงศ์	ที่ปรึกษาสมาคม
4	รศ.ดร.วิราภรณ์ โพธิศิริ	นายกสมาคม
5	รศ.ดร.อารี จำปากลาย	อุปนายกคนที่ 1
6	ศ.ดร.ดุษฎี อายูวัฒน์	อุปนายกคนที่ 2
7	ผศ.ดร.ปัทพร สุนทรธมาน	เลขาธิการสมาคม
8	รศ.ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา	นายทะเบียน
9	ผศ.ดร.ยศ อมรกิจวิภัย	สาราณียกร
10	ศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะะ	เหรัญญิก
11	รศ.ดร.ศุทธิดา ชนวนวัน	ประชาสัมพันธ์
12	รศ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์	กรรมการ
13	รศ.ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย	กรรมการ
14	ศ.ดร.บังปอนด์ รักอำนวยกิจ	กรรมการ
15	ศ.ดร.ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์	กรรมการ
16	รศ.ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร	กรรมการ
17	รศ.ดร.สุรีย์พร พันพื้ง	กรรมการ
18	รศ.ดร.อัลญาน์ สมุห์เสณีโต	กรรมการ

กิจกรรมของสมาคม

การประชุมวิชาการ

สมาคมจัดประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดการประชุมเป็นเวลา 1-2 วัน ในอดีต มีการประชุมประมาณสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤศจิกายนของทุกปี แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้การจัดประชุมวิชาการประจำปี 2563 ต้องเลื่อนออกไป คณะกรรมการบริหารของสมาคมจึงมีมติให้เปลี่ยนกำหนดการจัดประชุมวิชาการใหม่ โดยให้มีขึ้นในเดือนเมษายนของทุกปีแทน เริ่มครั้งแรกในปี 2564 การประชุมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่วิชาการด้านประชากรศาสตร์และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการและการวิจัย ในการประชุมดังกล่าวประกอบด้วยปาฐกถาพิเศษและการนำเสนอบทความและผลงานวิจัย

สถานที่ติดต่อ

สมาคมนักประชากรไทย

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

Tel: 0 2218 7340

Email: thaipopulationasst@gmail.com

Website: www.thaipopulation.org

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการอ่านและให้ข้อเสนอแนะผลงานวิจัย ในเอกสารประกอบการประชุม

รายนามคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการอ่านและให้ข้อเสนอแนะผลงานวิจัยในเอกสารประกอบการประชุม
วิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566 มีดังต่อไปนี้

- 1) ศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์
- 2) ศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต อายวัฒน์
- 3) ศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ
- 4) ศาสตราจารย์ ดร.บึงปอนด์ รักอำนวยกิจ
- 5) รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย
- 6) รองศาสตราจารย์ ดร.รศรินทร์ เกรย์
- 7) รองศาสตราจารย์ ดร.อารี จำปากลาง
- 8) รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พร พันพื้ง
- 9) รองศาสตราจารย์ ดร.อัลญานี สมุห์เสนาโต
- 10) รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์
- 11) รองศาสตราจารย์ ดร.วิราภรณ์ โพธิศิริ
- 12) รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภิตา ขวอนวัน
- 13) รองศาสตราจารย์ ดร.จงจิตต์ ฤทธิรงค์
- 14) รองศาสตราจารย์ ดร.ชฎานิศวรร โคโนะ
- 15) รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา
- 16) รองศาสตราจารย์ ดร.รัตติยา ภูละออ
- 17) รองศาสตราจารย์ ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร
- 18) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ พึ่งปาน
- 19) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ ธราวรรณ
- 20) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รักชนก คชานูบาล
- 21) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทพร สุคนธมาน
- 22) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศ อมรกิจวิภัย
- 23) อาจารย์ ดร.นพวรรณ พจน์พิศุทธิพงษ์
- 24) อาจารย์ ดร.ชฎาธาร โษษีศ
- 25) อาจารย์ ดร.อรวรรณ ประสิทธิ์ศิริผล
- 26) อาจารย์ ดร.จุฑาภรณ์ อัมระपाल
- 27) อาจารย์ ดร.กนกวรรณ ตั้งจิตนุสรณ์
- 28) ดร.ชลธิชา อัครวินรัตน์

การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2566

จัดโดยสมาคมประชากรไทย

สมาคมประชากรไทย
THAI POPULATION ASSOCIATION
